ŽELIEZOVSKÝ SPRAVODAJCA

93701@pobox.sk

Mestské noviny

máj-jún, 5-6/2024, XXV. ročník

cena: zdarma

Existujú aj staršie písomné zmienky o Mikule a Svodove (1075 a 1156), ktoré boli predtým samozrejme samostatnými osadami, dnes sú súčasťou mesta Želiezovce, čo však neznamená, že boli založené skôr, iba to, že prvé, dokumentmi podložené zmienky o nich sa datujú do skorších období.

(*Viac na 3. str.*)

...viac prvákov...

V apríli sa uskutočnili zápisy budúcich prvákov do miestnych základných škôl. Tohtoročné zápisy tak pre ZŠ na Mierovej ul. 67, ako aj pre ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským priniesli pozitívne výsledky z pohľadu počtu zapísaných detí v porovnaní s minulým rokom.

11

...investície do športu...

Do športového areálu mesto v uplynulých rokoch investovalo 215 tisíc eur. Ak to zrátame a pridáme ďalšie, relatívne menšie čiastky ako zápočet dlhu či dotácie v rokoch 2016 až 2019, zistíme, že mesto v uplynulých 9 rokoch použilo na šport 403 165 eur,

13

Želiezovce 750

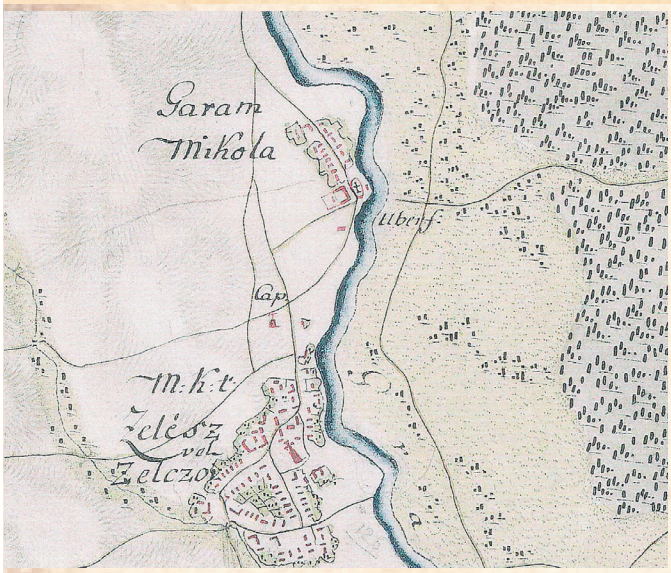

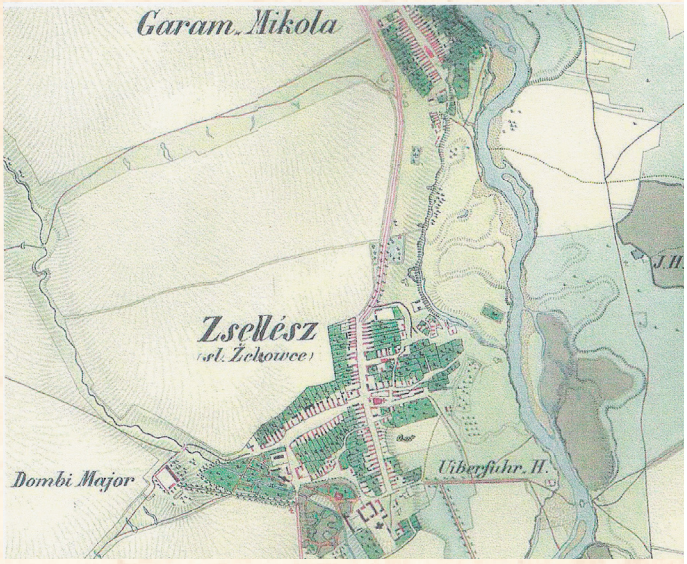

Vážení čitatelia!

Prvá písomná zmienka o Želiezovciach sa datuje do roku 1274, kedy sa objavil v cirkevnej listine o delení majetku. Mesto Želiezovce si teda v tomto roku pripomína svoje 750. výročie. Počas týchto storočí prešlo naše mesto strastiplnými ťažkostami aj vznešenými, pozdvihujúcimi historickými momentami, ktoré formovali našich predkov, a teda nepriamo aj nás. Na mnohé momenty želiezovskej histórie sme právom hrdí. Nezabudnime však, že aj my ju práve tvoríme. Ak budeme vďační za to, čo sme dostali do vienka, budeme si ctiť tých, ktorí prikladajúc ruku k dielu a budeme vedieť rozlišovať medzi darostami a úsilím, história nás odmení. Robme všetko preto, aby našu éru opisovala ako tvorivú a vydarenú.

Jubileum si samospráva pripomenie mestským slávnostami v dňoch 24. a 25. mája, preto pri tejto príležitosti Vám priamo do Vašich domovov prinášame rozšírené májové-júnové číslo mestských novín, venujúce sa histórii vo veľkom rozsahu. Prajeme Vám príjemné čítanie!

Ladislav Levický, šéfredaktor

OSLAVY MESTA ŽELIEZOVCE

24.-25.MÁJ 2024

PRI PRÍLEŽITOSTI 750. VÝROČIA PRVEJ PÍSOMNEJ ZMIENKY OBCE ZELIZ

PIATOK

SZEKERES ADRIEN
20:00

DYNASTIA
21:30-23:30

JAVISKO PRI KAŠTIELI

SOBOTA

DEŇ DETÍ	OZ ŽELIEZOVČAN	/ park	9:00-13:00
GASTRO-KULTÚRNY DVOR	MO CSEMADOK	/Sacherov dom	9:30-18:00
KINCSŐ	ČISTÝ PRAMEŇ	/ javisko	10:00-12:00
OTVORENIE VÝSTAVY	ADRIAN FERDA	/ kaštieľ	14:30
LEA ACSAIOVÁ	CASTELLUM ZELIZ	/ kaštieľ	15:00
DUNAKANYAR VONÓSNÉGYES KONCERT	CASTELLUM ZELIZ	/ kaštieľ	16:00
MIEŠANÝ ZBOR FRANZA SCHUBERTA	OZ ŽELIEZOVSKÉ HLASY	/ javisko	16:45
ŐSZIRÓZSÁK	ZO JDS	/ javisko	17:10
VRBOVIANKA	MO MATICA SLOVENSKÁ	/ javisko	17:40
ZUŠ - FRANZA SCHUBERTA		/ javisko	18:00

SOBOTA

MAJSELF
19:30

DOMINIKA MIRGOVÁ
20:40

SOBOTA

SOBOTA

KARTHAGO
22:00

JAVISKO PRI KAŠTIELI

Želiezovce 750

750. výročie Želiezoviec - prvá písomná zmienka je z roku 1274

Prvá písomná zmienka o Želiezovciach v podobe Selyz sa nachádza v listine ostrihomskej kapituly (cirkevný úrad pripojený k biskupstvu ako oficialita) o delení majetku z roku 1274. Podľa knihy o histórii mesta napísanej Petrom Püspökim Nagyom listina z 24. júna 1274 rozdeľuje osadu na dve časti, severnú a južnú, medzi príslušníkov rodu „Zselizi". Hranica prechádzala pred kostolom, ktorý zostal v spoločnom panstve. Južná časť sa stala majetkom župana Szőkeho (Syke) a jeho bratov, zatiaľ čo severná časť bola ďalej rozdelená medzi župana Lamperta a župana Bénya (Been), ako sa uvádza v ďalšej listine z 15. septembra toho istého roku. V opise sa spomína kostol, mlyn a kamenný most. Ak sa dá veriť tradícii, rod Bényovcov z rodiny Zselízi mal veľmi významného predka v podobe šľachtica Athu, ktorý okolo roku 1081 zastával aj úrad uhorského palatína.

Listina ostrihomskej kapituly o delení majetku z roku 1274

Existujú aj staršie písomné zmienky o Mikule a Svodove (1075 a 1156), ktoré boli predtým samozrejme samostatnými osadami, dnes sú súčasťou mesta Želiezovce, čo však neznamená, že boli založené skôr, iba to, že prvé, dokumentmi podložené zmienky o nich sa datujú do skorších období.

Počiatky Želiezoviec siahajú určite oveľa ďalej. Archeologické nálezy dokázali, že miesto bolo osídlené už v praveku a podľa odtiaľto pochádzajúcich neolitických nálezov bola pomenovaná samostatná skupina kultúry s lineárnou keramikou (Želiezovská skupina).

Okrem toho sa našli aj pozostatky osídlenia kultúry Hevmagyarád. Našli sa aj stopy z doby bronzovej, halštatskej a La Tène, ako aj germánskeho osídlenia z 2. až 3. storočia n. l. V oblasti Želiezovce sa našli aj stopy po rímskych vojenských táboroch. Dokumentujú severnú expanziu Rímskej ríše. Je pravdepodobné, že rímsky cisár Marcus Aurelius táboril niekde v tejto oblasti okolo roku 173 pred n. l., keď bránil hranice tzv. limesu proti Kvádom. Práve tu napísal svoje prvé literárne významné dielo s názvom Hovory k sebe samému (Ta eis hauetom). Hoci sa dielo vôbec nezaoberá týmto regiónom, na konci jeho autor uvádza poznámku, že bolo „*Písané v krajine Kvádov, na brehu rieky Hron*".

Erby a pečiatky Želiezoviec (Peter Püspöki Nagy)

Podľa Petra Püspökiho Nagya názov Zselíz pochádza zo sil/sün → silis/sünös, čo znamená, že oblasť mohla byť bohatá na ježkov alebo, obrazne povedané na tŕnisté rastliny. Podľa Györgya Urbána, kultového učiteľa Gymnázia s VJM v Želiezovciach a miestneho historika však nemožno vylúčiť, že pochádza z názvu ziliz (divoký slez). Všetci historici aj odborná a literatúra však jednoznačne odmietajú myšlienku, že názov nášho mesta pochádza zo slovanského slova železo. Püspöki Nagy na základe svojich výskumov datuje vznik zemepisného názvu osady najneskôr do druhej štvrtiny 10. storočia, teda medzi roky 930 a 950. V rôznych stredovekých prameňoch a listinách sa objavuje ako Selyz v roku 1274, Selez v roku 1293, Zelyz v roku 1307 a Zeleyz v roku 1311. V neskoršom období sa objavujú názvy Ziliz, Zeliz, Zeléz, Zsellész a Zseliz.

Základy gotického kostola pochádzajú z 11. storočia, ale kostol v dnes známej podobe (do konca druhej svetovej vojny) bol pravdepodobne postavený okolo roku 1380 rytierom Jurajom Vesszősom Becseim, vojakom z dôverníckeho kruhu kráľa Ľudovíta Veľkého z rodu Anjou a jeho dcérou Margitou. Svedčia o tom aj neoceniteľné fresky z tohto obdobia. Kostol je miestom posledného odpočinku Juraja Vesszősa Becseiho.

→8

Zo Želiezoviec k svetovej sláve

Podmanivá chuť svetoznámej torty a elegancia hotela v centre Viedne už viac ako poldruha storočia hlásajú slávu mena Sacher. Mena, ktoré je dnes známe asi každému. Cesta k medzinárodnému uznaniu rodiny Sacherovcov viedla cez naše mesto, dokonca z perspektívy Eduarda sa tu vlastne začala.

Aký je vzťah medzi sladkosťou zhotovenou rakúskym kuchárom a naším mestom? Aby sme to zistili, musíme sa pozrieť do histórie. Príbeh nás zavedie do Viedne prvej polovice 19. storočia, kde Habsburská monarchia, ožívajúca po napoleonských vojnách prežívala svoju slávnu a romantickú éru. Známa legenda hovorí, že mladý kuchár Franz Sacher v roku 1832 vo viedenskej kuchyni kniežaťa Metternicha vytvoril predchodcu jednej z najobľúbenejších tort na svete. Autentickosť tohto príbehu sa stráca za rúškom minulosti, vieme však, že ctižiadostivý mladík už v pozícii šéfkuchára sa upísal do služby rodiny Esterházyovcov. Práve tam sa zaplietol do kuchynského romániku s tiež tam slúžiacou Rózou Veiningerovou. Semienko ich lásky padlo na úrodnú pôdu, preto sa mladý pár rýchlo zosobášil[1]. V roku 1841 náš hrdina už ako mladý otec[2] prijal miesto vedúceho kuchyne u Rózy Festeticsovej, vdovy grófa Jána Karola Esterházyho. Grófka Róza so svojím sprievodom trávila tuhé zimy v Bratislave a teplé letné mesiace v Esterházyovskom kaštieli v Želiezovciach, obklopenom prekrásnym anglickým parkom. So sprievodom grófky prišiel do nášho mesta aj Franz Sacher. Šéfkuchára s rodinou ubytovali v panskom dome vedľa kaštieľa, ktorý grófska rodina neskôr pomenovala Sacherhaus[3].

Na zver bohaté lesy želiezovského panstva poskytovali vynikajúce možnosti pre šľachtické poľovačky. Popri členoch rozvetvenej rodiny Esterházyovcov tu boli častými návštevníkmi aj členovia rodín Erdődy, Zichy a Apponyi, ktoré boli v príbuzenskom vzťahu s grófskou rodinou. Častým hosťom tu bol aj zať grófky Rózy, gróf Augustín Breuner-Enckevoirth, ktorý ochutnával Sacherove špeciality[4] s gurmánskym zanietením. Treba vedieť, že Franz bol „hviezdny kuchár“, poznajúci všetky triky tohto remesla. S pobytom rodiny v Želiezovciach sa viaže ďalšia šťastná udalosť v živote rodiny – 8. februára 1843 sa tu narodil druhý syn Franza a Rózi – Eduard[5], ktorý sa neskôr stal svetoznámym hoteliérom. Životná púť Sacherovcov po odchode z nášho mesta viedla cez Bratislavu do Pešti a potom do Viedne. V cisárskom meste dal Eduard konečnú podobu tortovému nápadu svojho otca, čím vytvoril úspešný príbeh Sacherovej torty, siahajúci až do dnešných časov. V čase uvedenia torty na trh bol v bezprostrednej blízkosti Viedenskej opery otvorený hotel Sacher, na chodbách a

→8

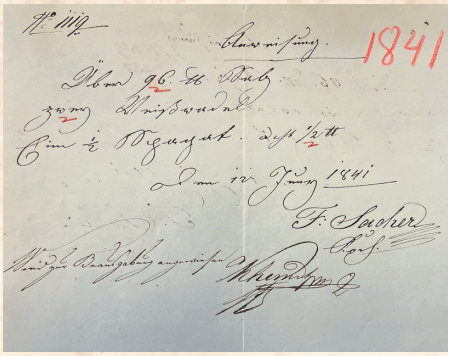

Sacherove nákupné ceduľky z roku 1841

Sacherhaus v 30. rokoch 20. storočia

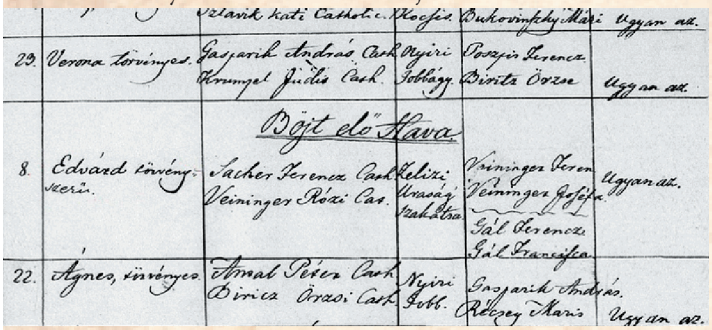
Vzlavik kati Catholic. Nagyiri Bukovinszky Mária Ugyan ott.
29. Veronna törvényes. Gazsarik András Cath. Nyiri Posszpis Terenca Ugyan ott.
Hummel Julia Cath. Jobbágy Birinta Orsze
Bejt dö Hava
8. Edvárd törvényes. Sacher Terenca Cath. Helizi Veininger Teren. Ugyan ott.
Veininger Rózi Cat. Urasági Mahlstra Veininger Josefa
Gál Terenca
Gál Francisca
22. Agnes, törvényes Amat Péter Cath. Nyiri Gazsarik András.
Birica Orszi Cath. Jobb. Rézsey Maria Ugyan ott.

Matričný záznam o narodení Eduarda

Mladá Róza...

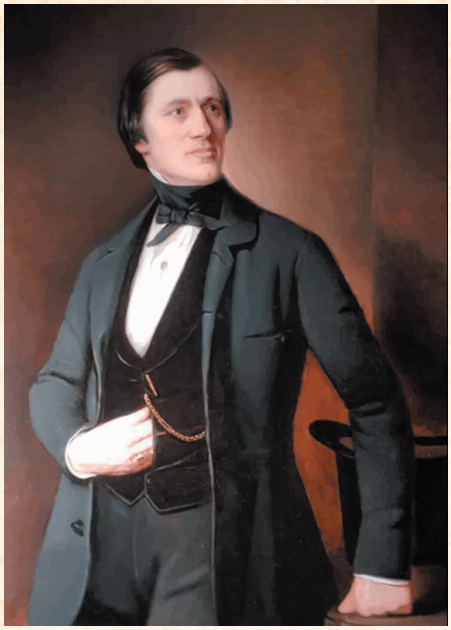

...a mladý Franz

[1] *Sobáš dvojice sa konal 6. októbra 1840 v Margaretener Kirche vo Viedni*

[2] *V nasledujúcom roku po sobáši, 23. januára 1841 sa vo Viedni narodilo ich prvé dieťa, Franz Sacher ml.*

[3] *Sacherov dom alebo Dom Csemadoku alebo tzv. Maďarský dom*

[4] *Dôkazom jeho želiezovského pobytu sú aj dve „nákupné ceduľky“, ktoré autor našil v pozostalosti želiezovského panstva. Žiaľ, neobsahujú tajný recept torty, iba poznámky o vyžiadaní niekoľkých kusov asparágu a soli. Na Sacherovej ceduľke je aj podpis panského inšpektora Mátyása Kherndla.*

[5] *Jeho narodenie pripomína aj mramorová tabuľa, ktorá je aj v súčasnosti vystavená v budove.*

Nielen diabol, ale aj krása historických faktov sa ukrýva v detailoch

Aj takto by mohol znieť slogan vedúceho želiezovského mestského múzea Pavla Polku. V tomto poňatí tkvie aj jedinečnosť osobne sprevádzaných návštev múzea, ak samozrejme neberieme do úvahy mimoriadne bohatú zbierku inštitúcie, prezentujúcu rozličné historické obdobia v aspekte nášho mesta. „Mohol by som to robiť tak, že návštevníkom poviem, čo práve vidia a niekoľko holých faktov, ako to robia na mnohých iných miestach. Namiesto toho sa snažím svoj prieskum o zašlých časoch rozšíriť o hľadanie súvislostí a príbehy spojené s naším mesto podať návštevníkom osobitným spôsobom, keď treba aj desaťkrát denne. To je to, čo návštevníci odovzdajú svojim známym a prečo sem prichádzajú noví a noví záujemcovia," hovorí a svoje tvrdenie ilustruje niekoľkými konkrétnymi prípadmi.

„Pred rokmi, keď bola vypracovaná štúdia o želiezovskom kostole, spolupracoval som s jej tvorcami, poskytol som im údaje o niekdajšej vybavenosti kaštieľa. V tom čase sa mi do rúk dostal dobový inventár kaštieľa. Bol to fantastický zážitok, prehliadať, čo všetko bolo napríklad v roku 1893 v kaštieli, navyše súpis bol v zozname členený podľa jednotlivých miestností. Len pre zaujímavosť, v kaštieli bolo vtedy 103 obrazov a viem aj to, v ktorej miestnosti ich bolo koľko. Pri čítaní som si všimol zaujímavú položku – drevenú škatuľu s pieskom, ktorá bola v súpise viacerých miestností. Nevedel som si predstaviť, akú mohli mať funkciu tieto krabice s pieskom. Bolo ich v kaštieli jedenásť. Našťastie som mal možnosť hovoriť s niekým, koho rodinný príslušník pracoval v tom čase v kaštieli. Na ešte väčšie šťastie mu aj rozprávali svojho času o týchto škatuliach a on sa na to pamätal, lebo ako deti sa na tom veľa smiali. Nakoniec som sa teda dozvedel, že išlo o pľuvaciu škatuľu pre grófa," hovorí o jednej zo zaujímavostí kaštieľa Pavel Polka a pokračuje ďalším príbehom.

„Od detstva som mal rád zvláštnych „Od detstva som mal rád zvláštnych maliarov, napríklad Francúza Toulousa-Lautreca či maďarského Tivadara Kosztku Csontváryho, o ktorom sa v tom čase veľmi nehovorilo. Čítal som jeho životopis, v ktorom som natrafil na zaujímavý príbeh. Istý čas lekárnikom v Leviciach a raz, keď cestoval cez Želiezovce, tu založil oheň."

Maliar vo svojom životopise to opisuje takto (skrátene): – *Moja prvá študijná cesta sa začala podpalačstvom. 1. decembra 1873 som mal nastúpiť do lekárne v Leviciach. Pre nedostupnosť záprahu som bol odkázaný na furmanov prevážajúcich múku. Keď slnko zapadlo, bolo nám zima, išli sme peši. Nejedli sme, lebo okrem pálenky sme nič nemohli dostať. Premrznutí sme došli do Želiezoviec, hniezda grófov Hunyadiovcov, kde nám hostinský nechcel otvoriť a my sme nemohli vydržať tú zimu. Vyhrážali sme sa krčmárovi, že mu podpálime slamu, ale on ani na toto nereagoval. Tak sme mu podpálili stoh. Ohriali sme si premrznuté telá a potom, akoby sa nič nestalo, sme pokračovali s hladnými koňmi do Kalnej, kde sme natrafili na poctivý dom…*

"Áno, môj obľúbený maliar, ktorého poznajú po celom Maďarsku aj v Európe, v Želiezovciach podpálil hostinskému stoh slamy. Takéto drobnosti, príbehy sú dôkazom toho, že aj veľké osobnosti sú v podstate takí istí ľudia s chybami ako my."

Ešte počas monarchie prebehla v Želiezovciach obrovská bitka, o ktorej písala aj vtedajšia tlač. Jej následkom sa rozprúdila spoločenská debata o zriadení žandárskej stanice v Želiezovciach, keďže v tom období tu nebol. Na okolí bola iba v Pohronskom Ruskove a Tekovských Lužanoch. Nakoniec bitka medzi miestnymi a prechádzajúcimi Rómami prispela k tomu, že o dva roky neskôr zriadili v Želiezovciach žandársku stanicu. Ale ako sa to presne stalo?

Želiezovskí Rómovia začiatkom 20. storočia

— **Uj csendőrőrs.** A belügyminiszter Zseliz községben egy öt főből álló csendőrőrsnek felállítását elrendelte, a mi igen czélszerű intézkedés volt, mert eddig a nagysallói őrshöz volt csatolva, a melynek igen nagy területen kellett szolgálatot teljesiteni.

— **Zselizi csendélet.** Véres verekedés szinhelye volt junius 15-én vasárnap délután Zseliz községe. Lakatos Sándor oláhczigány karavánja Zselizen összejött pestmegyei czigányokkal s kezdetben együtt mulatoztak. Mulatság közben a pestmegyeiek egyik leánya tetszett meg Lakatoséknak s az eljegyzést akként akarták megtartani, hogy Sándor a vajda torkon ragadta a leányt és a szekerükbe dobta azzal a kijelentéssel, hogy az a „Gyémánt" fia feleségé. Ezen kezdődött aztán a verekedés, a mely beillett háborunak is, ha tekintetbe veszszük a mintegy 15—20-ra menő sebesültek számát. Dorong, somfabot, vasvilla volt a fegyverü c, az ifjabb nemzedék pedig kövekkel dobált s ez az egész községen végig tartott, nem használt sem birói, sem

Hovorí o tom článok z regionálneho osvetového a spoločenského týždenníka Tekovskej župy s názvom Bars (Tekov) z 15. júna 1902.

Želiezovské zátišie. *Krvavá bitka sa odohrala v obci Želiezovce v nedeľu, 15. júna popoludní. Karavána vlašského cigána Sándora Lakatosa sa stretla s Cigánmi z Peštianskej župy a spočiatku sa spolu bavili. Počas zábavy sa jedna z dievčat peštianskej skupiny zapáčila Lakatosovcom a zásnuby chceli poriadať spôsobom, že vajda Sándor chytil dievčinu pod krk a hodil ju do svojho voza so slovami, že bude manželkou jeho syna "Gyémánta". Na to sa začala bitka, ktorá bola hodná aj*

→8

História Židov v Želiezovciach

História Židov v Želiezovciach trvala len niečo vyše 100 rokov zo 750 rokov existencie mesta. Napriek tomu mala ich náboženská a národnostná komunita jeden z najvýznamnejších vplyvov na rozvoj mesta. Ich usadenie a likvidácia ich komunity sa udiali rovnako rýchlo. Ich pamiatka slúži súčasným generáciám ako bolestná pripomienka toho, ako rýchlo môže vplyv politiky zmeniť priateľov na nepriateľov, ako rýchlo sa z človeka môže stať vraždiaca beštia. Ale príliš nepredbiehajme.

Tematikou miestnej židovskej komunity sme sa zaoberali viacerí už v minulosti. Ako prvá sa tejto téme v plnom rozsahu venuje kniha Heleny Zubčekovej a Pavla Polku *Žili medzi nami*. V čase písania knihy vychádzali zo spomienok vtedajších i bývalých obyvateľov a pamätníkov. Dnes sú takéto pramene vzácne. V čase svojho vydania kniha vyplnila medzeru v oblasti dejín miestnych Židov. Následne boli takmer súčasne vydané knihy *Shalom* od Levičana Csabu Tolnaia a *Z histórie židovskej komunity v Leviciach* od Marty Švolíkovej, z ktorých len prvá obsahuje stručnú zmienku o židovskej komunite v Želiezovciach. V roku 2014 vydalo Slovenské národné múzeum *Encyklopédiu židovských náboženských obcí,* ktorá podrobne opisuje vývoj miestnej židovskej komunity. Ja sám sa tejto téme venujem niekoľko posledných rokov. V budúcnosti by som chcel vydať ucelenú prácu, ktorá by doplnila už dostupné informácie. Kde však začať s naším príbehom?

Keďže banské mestá Uhorského kráľovstva boli pomerne blízko Želiezoviec, kráľovský dekrét zakazujúci osídľovanie v okruhu 7 míľ (58,45 km) od baní platil aj pre okolie nášho mesta. Dekrét platil stovky rokov v Tekovskej a Hontianskej župe. Až zákon č. 27 schválený v roku 1840 zrušil tento dekrét, ktorý platil od roku 1570. Následne sa v okolí mesta usadili prvé rodiny, väčšinou zo susedných žúp, najmä z dedín Nitrianskej župy. Prvé známe sčítanie Židov v Tekovskej župe pochádza z roku 1841. Vyplýva z neho, že v 9 osadách vtedajšieho Levického okresu žilo 213 obyvateľov židovského vyznania, z nich 6 v Želiezovciach. Prvou rodinou, ktorá sa tu usadila, bola šesťčlenná rodina Filipa Adlera. Ich náhrobný kameň na miestnom cintoríne sa, žiaľ, nezachoval. Podľa sčítania ľudu v roku 1845 v Želiezovciach žilo len 5 Izraelitov, zato vo Svodove ich bolo 10. Do roku 1848 sa ich počet zvýšil na 40. Pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva v roku 1869 žilo v Želiezovciach 33, vo Svodove 36, v Mikule dvaja Izraeliti. Podľa ďalšieho sčítania v roku 1880 žilo v Želiezovciach 45, vo Svodobr 43 a v Mikule 14 občanov židovského vyznania. Ich počet dosiahol vrchol v roku 1930, keď sa k židovskej národnosti prihlásilo 146 z 3116 obyvateľov mesta. To znamenalo, že 4,7 % obyvateľov Želiezoviec tvorili Židia. Tento nárast bol spôsobený aj tým, že v poľnom mestečku, ktoré bolo povýšené na okresné, sa usadili židovskí obyvatelia z okolitých menších obcí. V roku 1941 bol ich počet 142, ale po holokauste klesol na 40 v roku 1948 a potom takmer vymizol. Medzi najznámejšie židovské rodiny 80. a 90. rokov 19. storočia patrili Fisherovci, Goldsteinovci, Sternovci, Scheiberovci, Grünfeldovci a Weinbergovci. Najpočetnejšiu rodinu s 11 deťmi mal Károly Fischer. Rodiny Mózesa a Bernáta Steinera, ktoré žili vo Svodove v 40. rokoch 20. storočia, mali po 10, zatiaľ čo Jakab Stein a Móric Adler mali 8 detí. V Mikule žila rodina Joákima Hirschbergera. Joákimov otec Dávid sa narodil v Mikule okolo roku 1836. Židovské obyvateľstvo sa zaoberalo najmä podomovým predajom (V 40. rokoch 19. storočia sa vo Svodove podomovým predajom zaoberali Jákob Wischnitzer, Mózes a Bernát Steinerovci, Fülöp Kohn a neskôr Ignác Kohn, Mózes Schrank, Károly Fischer, Herman Mittelmann a Simon Steiner, v 50. rokoch 20. storočia sa v Mikule podomovým predajom zaoberal Simon Fischer, neskôr Herman Frankl), remeselníctvom (Mór Klein bol mäsiar, Márk Schwartz obuvník), Lajos Schlesinger bol v Mikule nájomcom pôdy, ale aj nájomcom krčmy. Väčšina z nich prevádzkovala rôzne obchody, väčšinou s rozličným tovarom. V 70. rokoch 19. storočia prevádzkovali obchody s rozličným tovarom Herman Mittelman a vdova po Filipovi Adlerovi, Adolf Adler, Simon Grosz a Jónás Weinberger. V osade Kerekudvar, dnes nazývanej Veľký Dvor, bol Dávid Goldberger správcom panského liehovaru grófa Ágostona Breunera. Pred I. svetovou vojnou sa v Želiezovciach zvýšila vlna židovského prisťahovania, v dôsledku čoho si založili vlastnú ortodoxnú farnosť, zahŕňajúcu 13 dedín. Koncom 19. storočia boli mohelom (vykonávajúcimi obriezky) vo Svodove Jacob Wischnitzer, Mór Adler, Dávid Eckfeld, ktorý pôsobil aj ako kantor, podobne ako Ábrahám Goldstein, ktorý bol magidom (kazateľ) aj sakterom (kóšer krájačom). Zsigmond Schiff pôsobil ako melamed, čiže učiteľ. Želiezovčania Viktor Adler, Béla Adler, Miksa Fischer a Svodovčania Izidor Fischer a Jenő

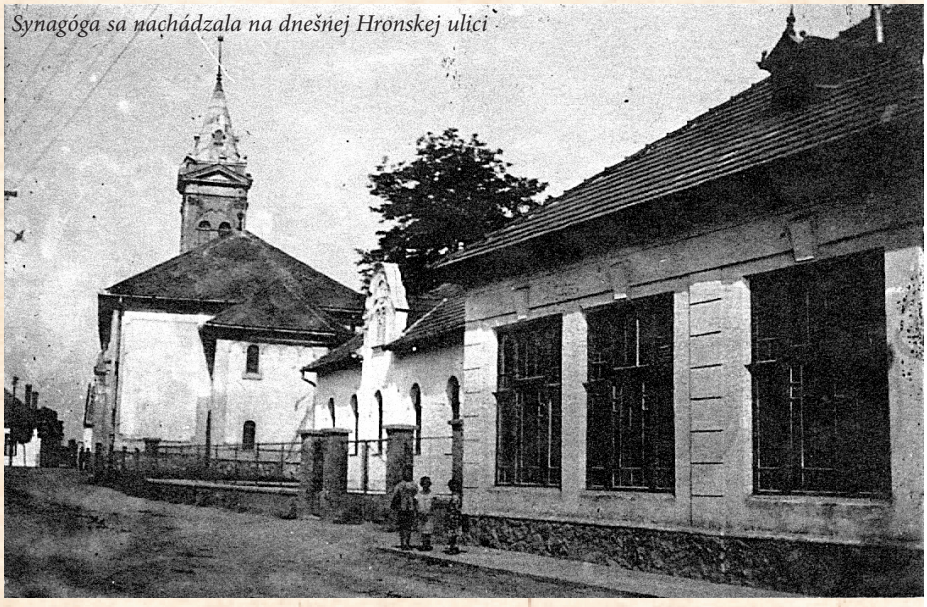
Synagóga sa nachádzala na dnešnej Hronskej ulici

Péter Reznyik

Fischer hrdinsky zahynuli počas I. svetovej vojny. Ani jeden vojak židovského pôvodu z Mikuly nepadol. Od polovice 19. storočia bol vo Svodove židovský cintorín, v jeho juhovýchodnom cípe sa dodnes nachádzajú 3 hroby (Hugó Bartha, Adolf Frisch a Neti Frisch). V Mikule bol tiež židovský cintorín, ale po II. svetovej vojne zanikol. Na jeho mieste sa v súčasnosti nachádza sklad rodiny Hasznosovcov. Židovský cintorín v Želiezovciach je viac-menej zachovaný v pôvodnej podobe. Nachádza sa v severozápadnej časti reformovaného cintorína. V súčasnosti sa tu nachádza 43 stojacich a bývalých hrobových miest. Väčšina náhrobných kameňov má nápisy v maďarčine. Židia kládli na náhrobky svojich blízkych namiesto kvetov kamene a tento zvyk sa zachoval aj v Želiezovciach. Aj z toho je zrejmé, ktoré hroby sú navštevované. Po vzniku Československa sa miestna židovská komunita početne rozrástla. Aktívne sa zapájala do hospodárskeho života. Začiatkom 20. rokov 20. storočia sa počet členov želiezovskej náboženskej obce vrátane židovských obyvateľov obcí, ktoré do nej patrili, zvýšil na približne 200. Takmer počas celého obdobia existencie miestnej náboženskej obce stál na jej čele obchodník Márk Róth. Vlastnili synagógu, mikve (rituálny kúpeľ), kóšer bitúnok, školu a cintorín. Zamestnávali aj saktera, ktorý pôsobil aj ako učiteľ náboženstva. Želiezovská synagóga bola postavená v rokoch 1922 - 23. Jej súčasťou bola budova školy a mikve na dvore synagógy. V roku 1911 bola v založená súkromná židovská škola, ktorej zakladateľom bol Lipót Horn. Vzdelávalo sa v ňom 18 detí vrátane niekoľkých nežidovských detí. V školskom roku 1925/26 bola škola zatvorená z dôvodu poklesu počtu židovských detí vo veku povinnej školskej dochádzky. V 30. rokoch 20. storočia vznikol v Želiezovciach samostatný rabinát, do ktorého patrilo 15 obcí. V roku 1933 bol predsedom cirkevnej obce Isidor Kohn. Jediným rabínom bol v rokoch 1932 až 1944 Halevi Árón Jungreisz. Viedol matriky a založil miestnu školu Talmud Tóra, ktorú navštevovali študenti z okolitých dedín. Kantorom, sakterom aj mohelom želiezovskej synagógy bol Jacob Seidner. Notárom náboženskej obce bol Kornél (Soma) Nemsitz. V roku 1930 žilo židovské obyvateľstvo v 33 z 38 osád Želiezovského okresu. Ich celkový počet bol 567. Podľa sčítania obyvateľstva z roku 1921 sa k židovskej národnosti hlásilo 70 % miestnych Židov. Do roku 1930 ich počet klesol na 41,1 %, hlásili sa najmä k maďarskej a čiastočne k československej národnosti. Izsák Grósz, Sámuel Scheiber, Vilmos Halmai, Ármin Róth, Mór Spitz a Lajos Róth viedli hostinec. Károly Fischer, Jákob Eibenschütz, Gusztáv Freund, Dávid Klein, Adolf Kohn, Zsigmond Frommer, Vilmos Halmai, Hermann Mittelmann, Sándor Rosenfeld, Jenő a Mária Schwimmer, Jákob Stein a Jónás Weinberger prevádzkovali obchody s rozličným tovarom a koreninami. Štyri obchody s odevmi a metrážou prevádzkovali Jenő Blum, Szidónia Róth, Jenő Simon, Jenő a Imre Seidner a Mór Wohlstein. Železiarstvo vlastnila manželka Pétera Reznyíka, Vilmos Engel a Márk Róth. Boli tu dva špecializované obchody s vybavením domácnosti, predávajúce aj sklo a porcelán, ktoré vlastnili Jenő Steiner a Mayer Groszmann – jeh obchod neskôr prevzal jeho syn András. Dva obchody s konfekciou prevádzkovali Mihály Weimann (neskôr v nich pokračovali jeho synovia Aladár a Lajos) a Lipót Wertheimer, ktorí pracovali aj ako krajčíri. Okrem nich mali krajčírsku dielňu Irma Fischer, Aranka Nemsitz a manželka Vilmosa Gemeinera. Obchod s obuvou vlastnili Sámuel Munk a Jenő Seidner. Dezső a Zoltán Nemsitz mali galantériu. Papiernictvo a kníhkupectvo vlastnila Piroska Deutsch, miestna tlačiareň patrila od roku 1929 Ignácovi Schultzovi, ktorého podnik neskôr prevzal Ernő Laufer. V meste pôsobilo aj niekoľko právnikov a lekárov, napríklad Dr. Benő Holzer (od roku 1921), Dr. Zsigmond Plesz (od roku 1927) ako gynekológ, zubní lekári Dr. László Breiner (od roku 1938) a Lajos Klein, ktorý bol zároveň zubným technikom. Advokátsku kanceláriu mali Dr. Ferenc Reisz (od roku 1926), Dr. Miklós Ungár (od roku 1927) a Dr. Imre Fischmann. Bolo by príliš dlhé vymenovať v tomto článku všetkých významných miestnych obyvateľov židovského pôvodu. Takmer všetci boli aktívnymi členmi miestnej komunity. V novembri 1938 boli Želiezovce a okolitý región pripojené k Maďarskému kráľovstvu v rámci novovzniknutých žúp Tekov a Hont. Po reanexii sa židovské obyvateľstvo stalo terčom čoraz častejšieho prenasledovania. Úrady obvinili všetkých Židov, ktorí sa v rokoch 1918 - 1938 hlásili k československej národnosti alebo podporovali Československo, následne boli vykázaní do Československa. Postupne prijímané židovské zákony im znemožnili fungovať. Po vypuknutí druhej svetovej vojny (1941) boli všetci židovskí obyvatelia vo verejných službách prepustení a ich aktívna účasť na hospodárskom živote sa postupne obmedzovala. V roku 1939 boli 20 želiezovským súkromným podnikateľom odobraté povolenia na súkromné podnikanie. Od apríla do septembra 1941 boli takmer všetky židovské obchody v Želiezovciach rozpredané. Tovar vykupovali nežidovskí obchodníci za výrazne nižšie ceny. Počas svetovej vojny boli muži poslaní na pracovnú službu, kde vykonávali najmä fyzickú prácu na frontoch, napríklad kopali zákopy. V apríli 1944 zavreli všetky židovské obchody. Bolo povinné nosiť žltú Dávidovu hviezdu. Dňa 8. mája 1944 bolo odvezených 122 Židov (114 zo Želiezoviec, 2 z Mikuly a 6 zo Svodova) do levického geta, ktoré sa spočiatku nachádzalo v starých kasárňach, neskôr v budovách tabakových závodov. Odtiaľ boli 13. júna 1944 deportovaní do tábora smrti v Osvienčime, kam dorazili 16. júna 1944 vlakom z Levíc cez Košice. Voľný židovský majetok bol rozdelený medzi nežidovských obyvateľov, ktorí oň prejavili záujem. V Želiezovciach zostalo po židovských obyvateľoch 32 prázdnych domov. Po skončení vojny sa podľa zdrojov sčítania obyvateľstva počet miestnych židovských obyvateľov znížil na 40, podľa iných zdrojov na 20 a neskôr, ako som už spomínal, mesto takmer všetci opustili.

V súčasnosti pripomínajú existenciu miestnej židovskej komunity len náhrobné kamene a niektoré budovy, ako aj niekoľko exponátov v mestskom múzeu. Ich tragický osud je aj našou hanbou. Pamätajme, aby sa táto hrôza už nikdy nemohla zopakovať.

Gabriel Juhász

750. výročie Želiezoviec - prvá písomná zmienka je z roku 1274

3→

Z týchto skutočností je zrejmé, že Želiezovce sú osídlené už tisícky rokov, resp. že v nejakej podobe existovali ako osada a boli v kontakte s rôznymi civilizáciami a kultúrami. Existujú však aj dôkazy o tom, že vo svojej histórii prešli mnohými útrapami. Trpeli epidémiami aj vojenským pustošením, ktoré viedli k obdobiam vyľudňovania. V iných obdobiach sa zas pozdvihli na úroveň poľného mesta, ktorú následne opäť stratili. Naposledy sa stali mestom pri administratívnej reforme v roku 1960, keď zároveň zanikol okres Želiezovce a obec stratila štatút okresného centra.

Mapa z obdobia po roku 1738 (miestodržiteľské mapy 1738 - 1875, Maďarský národý archív)

To všetko sú len vybrané detaily z histórie nášho mesta, ktorá je bohatá na rôzne príbehy. Okrem toho história doteraz zrejme odhalila len malú časť toho, čo sa v našom meste počas tisícročí udialo. Je dôležité poznať našu minulosť, naše korene, ale ešte dôležitejšie je živiť sa ňou, učiť sa z nej a budovať na nej sľubnú budúcnosť.

Ákos Csonka

Zo Želiezoviec k svetovej sláve

4→

privátnych miestnostiach ktorého sa často písali dejiny Európy. Hotel dodnes patrí do svetovej hotelovej špičky, ktorý od tých čias víta hostí oceňujúcich náročnosť a luxus.[6] Môžeme vyhlásiť, že za to vďačíme želiezovskému rodákovi Eduardovi Sacherovi.

V nadväznosti na nadnárodné historické tradície monarchie vzniklo v našom meste Občianske združenie Sacher, ktorého cieľom je udržiavanie miestnej Sacherovej tradície, zveľadenie a obnova Sacherovho domu, zachovávanie a propagácia historických hodnôt viacnárodnostných Želiezoviec. Popri prezentácii Sacherovej tradície považujeme za dôležité podporovať spoločenský a kultúrny život nášho mesta, posilňovať lokálpatriotizmus v Želiezovciach a šíriť dobré meno mesta doma i v zahraničí. Popri našich publikáciách a podujatiach využívame na propagáciu želiezovských vzťahov k svetoznámej rodine aj dvojjazyčnú webovú stránku (wwww.sacherhouse.com), stránku na Facebooku (Sacherhaus Zseliz) a kanál na Youtube (sacherhauszseliz1843).

Marek Kepka, predseda OZ Sacher

[6] *Rodina po úmrtí Anny Sacher (Eduardovej manželky) v roku 1930 stratila rozhodujúci podiel vo viedenskom hoteli, ktorý od tej doby riadi rodina Gürtler – Winkler*

Nielen diabol, ale aj krása...

5→

vojny, vzhľadom na počet zranených 15 až 20. Ich zbraňami boli bakule, palice a vidly, mladšia generácia hádzala kamene a takto prešli celú obec, nič nepomohla ani sudcovská a notárska autorita. Víťazmi sa stali Lakatos a jeho druhovia, návštevníci z peštianskej župy si životy zachránili iba útekom. Je faktom, že takúto bitku Želiezovce ešte nevideli a ani si neprajú vidieť, veď úderov a kameňov sa ušlo aj viacerým pokojným občanom. Taká je na Pohroní bezpečnosť života, a to všetko ešte nestačí k tomu, aby bola v Želiezovciach zriadená žandárska stanica?

O dva roky neskôr, v apríli 1904 priniesol Bars takýto článok.

Nová žandárska stanica. Minister vnútra nariadil zriadiť v Želiezovciach žandársku stanicu s piatimi osobami, čo bolo veľmi účelným opatrením, lebo dovtedy boli priradené k stanici v Tekovských Lužanoch, ktorá musela obsluhovať veľké územie.

Ako vidíme, prerozprávaný opis svedkov môže miestnu históriu doplniť podobne ako drobný moment životopisu alebo niekoľko zachovaných novinových článkov. Ako vedúci želiezovského múzea hovorí, kam sa len pohneme, všade je kus histórie a všade môžeme nájsť zázračné veci. Pri bádaní v starých novinách napríklad našiel v týždenníku Bars zmienku o svojom otcovi Františkovi Polkovi ako o členovi Zjednotenej maďarskej strany vedenej Jánosom Esterházym.

Ladislav Levicky

Vývoj počtu obyvateľov Želiezoviec na základe sčítaní obyvateľstva

Zdroj: telepulesek.adatbank.sk

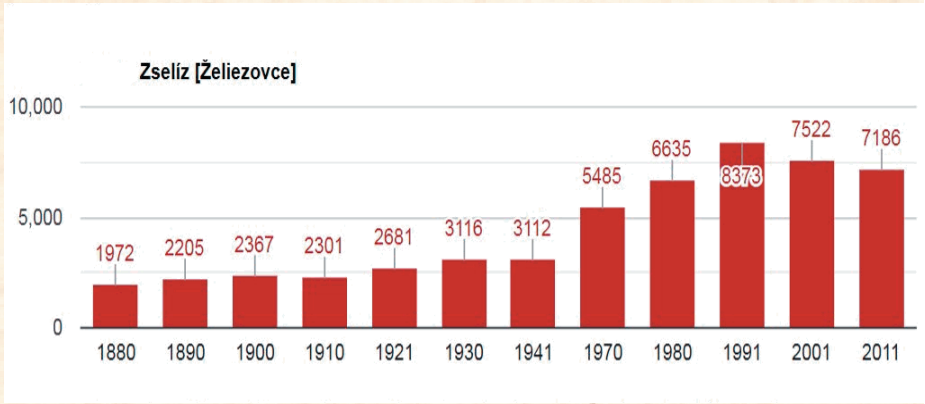

(Aj) také boli 80. roky

História mesta nie je len o Becseiovcoch, Esterházyovcoch či Schubertovi. Tým z nás, ktorí si pamätajú 80. roky 20. storočia, sa zdá, akoby sa len nedávno skončili, hoci v skutočnosti sú to už štyri desaťročia, pre tých ostatných sú udalosti tohto obdobia radené do kategórie historických. Najlepším dôkazom toho, že ani v takzvaných totalitných časoch nebolo všetko temné a sivé, sú spomienky bývalej matrikárky Zuzany Kajtárovej:

Raz prišiel do mojej kancelárie pán Ján M. a takto ma oslovil:

– Pani Kajtárová, predstavte si, moja manželka mala veľmi rada červené muškáty, tak som jej ich zasadil aj na hrob. Skoro ráno som ich chodil zalievať, listy si tak udržia vlhkosť po celý deň. Po úsvite, keď som ich išiel polievať, uvidel som ženu vo fialovom pyžame, ako triedi rezané kvety z čerstvého hrobu. Neviem, kto to bol, nepoznám ju, ale kradnúť kvety z hrobu, veď to je hanba.

– Ujo Jani, – hovorím mu – teraz mám veľa práce, ale budem o tom premýšľať, prídem naspäť neskôr.

Rozmýšľala som o tom. O pol piatej ráno nikto zo vzdialenej časti mesta nechodí v pyžame. Čiže tá osoba musí bývať niekde blízko. Ale načo by jej boli kvety ukradnuté z hrobu? Možno na nový hrob. Kto zomrel nedávno? Áno, neďaleko práve zomrela jedna pani a partnerka jej syna rada kradla.

Keď sa pán Jani vrátil, pýtal sa ma, či som o tom prípade premýšľala.

– Premýšľala, ujo Jani. Choďte dnes o druhej popoludní na cintorín, koná sa tam pohreb. Pri rakve bude stáť žena, z veľkých vypúlených očí jej budú tiecť slzy veľké ako hrach. Dobre si tú ženu pozrite, či sa náhodou nepodobá na ženu vo fialovom pyžame, ktorú si videl na svitaní.

Na druhý deň prišiel pán Jani do kancelárie znova.

- Počúvajte, pani Kajtárová, keď raz budú upaľovať čarodejnice, iste budete medzi nimi. Naozaj to bola ona, tá žena vo fialovom pyžame. Ako ste na to prišli...?

No, nebolo to čarodejníctvo, len čistá logika. A samozrejme, bolo treba poznať ľudí, a ja som ľudí veľmi dobre poznala.

***

Bola som zapisovateľkou komisie verejného poriadku a diskutovali sme práve o priestupkoch. Na Róma Vencliho bolo podané oznámenie pre záškoláctvo jeho dieťaťa. Pamätám si, že chodenie za školu bolo priestupkom podľa paragrafu 11.

– Pán Rafael, vy budete potrestaný, – povedala som mu.

– Ak mi zoberú niečo z môjho malého dôchodku, ako vyžijem? – pokúšal sa Vencli o odpor.

– Sú aj iné druhy trestov, ale tak či tak vás potrestajú. Nesmiete urobiť takéto veci. Prečo to dieťa nechodí do školy?

– Jaj, pani Kajtárová, ja vám to poviem. Vidíte, ja som taký mohutný človek, neviem si na seba kúpiť oblečenie u Kiss Gyurku. (Obchod s oblečením, ktorý viedol Juraj Tóth, bol na mieste dnešného železiarstva u Galatu.) Oblečenie si musím chodiť kupovať do Bratislavy. (Samozrejme, v živote som ho nevidela v nových šatách.) A pre dieťa už nezostane na kabát. Ak nemá kabát, nemôže ísť do školy, keď je zima.

– Pán Rafael, je v tom istá logika, možno vám trest aj zmiernia, ale teraz je máj, bez kabátu chodí aj ten, kto ich má doma desať, veď je pekné počasie.

– Máte pravdu! Zajtra chlapec pôjde do školy, – odpovedal pohotovo Vencli. (***ik***)

Kto bol Ifiúr a ako preslávil Želiezovce?

Jedným z fenoménov, ktoré v 80. rokoch preslávili Želiezovce, bol klusák Ifiúr, súťažiaci vo farbách Štátnych majetkov Želiezovce pod vedením nadšenca klusáckeho športu Juraja Deáka. V Želiezovciach založil stajňu, ktorú najprv skvele reprezentoval El Paso, neskôr derbista Ifiúr a napokon Nemecsek. Želiezovský Ifiúr získal v roku 1984 triumf v Československom klusáckom derby, čo sa už potom žiadnemu koňovi v slovenskom tréningu nepodarilo.

Ifiúr (H) sa narodil v roku 1980 v maďarskom žrebčíne Mezőhegyes. Jeho otec Zeusz patril v polovici 70. rokov k absolútnej elite na budapeštianskom ovále a zároveň aj k špičke v rámci socialistických štátov s kilometrovým časom 1:19,2 min. Matka Rokon patrila na dráhe k priemernej garnitúre s rekordom 1:26,7 min. Ako písala dostihová ročenka, z otcovej strany pochádzal z línie amerických klusákov, ktorú založil George Wilkies, šampión klusákov svojej doby. Z tejto línie pochádzal aj kráľ klusákov Greyhound. Matka pochádzala z francúzskeho chovu.

Ako dvojročný bol ošetrený, absolovoval 8 štartov, získal tri umiestnenia s kilometrovým časom 1:28,3 min. Ako 3-ročný z 23 štartov dokázal 10-krát zvíťaziť a zarobiť 153 800 HUF. Najcennejšie víťazstvo dosiahol v Maďarskom klusáckom derby na 2600 m s (km) časom 1:24,6 min.

Ako štvorročného ho zakúpila stajňa ŠM Želiezovce a zo 14 štartov 9-krát triumfoval,

KÔŇ ROKU '84 IFIÚR (ZEUSZ - ROKON)
ŠTÁTNY MAJETOK, národný podnik, ŽELIEZOVCE

vrátane Československého klusáckeho derby na 2800 m s časom 1:30,6 min a pražskej Velkej Chuchli, kde dominoval v Klusáckom St. Legeri na 2800 m s (km) časom 1:27,9 min. Zarobil 98 700 Kčs. Osobný rekord si vyklusal na trávnatom podklade v Starom háji – 1: 24,1 min., keď na 1800 m porazil výborného českého Iubita.

Štartoval aj v Dunajskom pohári v Orosháze, kde sa v silnej konkurencii v cieli díval na chrbát len „Američanovi" Dickovi Matserupovi. Na kvalitnej antukovej dráhe v juhoslovanskej Ade vytvoril osobný rekord – 1:22,1 min. Za jeho úspechmi stál tréner Oto Suchovský a amatér Karol Hlinka.

Jeho ďalšie účinkovanie: Ako 5-ročný sa nepresadil: 12 štartov, 0 víťazstiev, zisk 12 500 Kčs, (km) čas 1:22,7 min, tréner Imrich Alkér. V r. 1986: 21 štartov, 0 víťazstiev, zisk 23 500 Kčs, osobák si vylepšil na 1:21,0 min., tréner Václav Voříšek. Ako 7-ročný: 16 štartov, 2 víťazstvá, zisk 34 050 Kčs, (km) čas 1:21,1 min., tréner V. Voříšek a František Tihelka. Ako 8-ročný: 14 štartov, 3 víťazstvá, zisk 50 400 Kčs, nový „osobák" 1:19,3 min. si vyklusal v Starom háji na Dunajskom pohári, tréner: F. Tihelka. V r. 1989 a 1990 sa po zranení nepresadil pod vedením Ondreja Nagya. V roku 1991 absolvoval 17 štartov, dosiahol 4 víťazstvá a zisk 32 060 Kčs, (km) čas 1:27,0 min., tréner: O. Nagy a asistent Imre Alkér.

Zostavil: Ľudovít Vanek, ik

Aprílové zasadnutie MsZ

Dotáciou mesto „podržalo“ miestneho poľnohospodára

Celkovo 17., v tomto roku iba druhé zasadnutie mestského zastupiteľstva v Želiezovciach sa uskutočnilo 25. mája v sobášnej sieni MsÚ. Po úvodných záležitostiach sa poslanci zaoberali prvou tohtoročnou zmenou rozpočtu. Ekonómka mesta Monika Tomeková informovala členov zastupiteľstva o tom, že v rámci zmeny ide o zvýšenie bežných príjmov mesta o vyše 51 tisíc eur. Zmena nastala v príjmoch z podielových daní podľa najnovšej prognózy vývoja verejných financií, nedaňových príjmoch najmä v oblasti volieb, rodinných prídavkov a príspevku na ubytovanie odídencov. MsZ návrh zmeny schválilo s týmito základnými číslami: bežný rozpočet s prebytkom vo výške 274 806,46 eur, kapitálový rozpočet so schodkom vo výške 685 039,08 eur, príjmové operácie s kladným rozdielom 417 883,42 eur, príjmy a výdavky vyrovnané celkovo vo výške 8 680 578,87 eur.

Zastupiteľstvo sa uznieslo na pridelení dotácie pre samostatne hospodáriacu roľníčku Kláru Kissovú na udržanie zamestnanosti vo výške 9000 eur. Ako predseda ekonomickej komisie Tibor Csenger poznamenal, žiadosť bola prerokovaná na komisii, ktorú odporučila dotáciu prideliť. Ako dodal, žiadateľka je druhým najväčším platcom miestnych daní a svoje záväzky voči mestu si vždy plnila načas. Ako M. Tomeková poznamenala, dôvodom žiadosti bolo, že na hospodárskom dvore žiadateľky vznikol vlani požiar, ktorý zničil významnú časť jej vozového parku.

MsZ schválilo zverejnenie zámeru predaja parcely s rozlohou 53 m² za jednotkovú cenu 16,60 eur, spolu za 880 eur žiadateľovi z dôvodu zosúladenia existujúceho stavu so stavom vedeným na katastrálnom úrade. Zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o podaných súťažných návrhoch na prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta. Ako vedúci oddelenia správy mestského majetku a služieb Peter Haris informoval poslancov, v ostatnom období bola doručená jedna žiadosť o prenájom priestoru v Dome služieb s výmerou 40 m² za nájomné vo výške 22 eur/m²/rok. V priestoroch na 1. poschodí budovy bude nájomníčka poskytovať finančné poradenstvo. Poslanci schválili predaj časti mestského pozemku s výmerou 37 m² vo Svodove pod trafostanicou. Tá podľa viceprimátora Kazimíra Kovácsa zabezpečí vhodne dimenzované elektrické prípojky pre ďalšiu bytovú výstavbu v tejto mestskej časti. Západoslovenská distribučná, a.s. zaplatí za pozemok 100 eur z dôvodu hodného osobitného zreteľa. MsZ schválilo správu o kontrole plnenia uznesení a správu mestskej polície o svojej činnosti za február a marec tohto roka.

(*ik*)

Kolaudácia kanalizačnej siete sa očakáva v júni

Kolaudačné rozhodnutie pre novovybudovanú kanalizáciu v Želiezovciach sa očakáva v júni, vyhlásil primátor Ondrej Juhász koncom apríla. Občania sa podľa zákona budú musieť pripojiť do dvoch rokov od kolaudačného rozhodnutia. Ako však primátor poznamenal, podľa priebežného prieskumu je medzi obyvateľmi veľký záujem o pripojenie sa na kanalizačnú sieť.

„Kanalizácia bola dokončená načas 13. novembra 2023. 29. novembra sme odovzdali dokumentáciu so žiadosťou o kolaudáciu na Okresný úrad životného prostredia v Nitre, ktorý je špecializovaným stavebným úradom pre túto stavbu. Odvtedy sa tento orgán dopracoval k tomu, že 17. mája bude miestne zisťovanie pred vydaním kolaudačného rozhodnutia. Následne bude toto rozhodnutie vydané a 15 dní bude potrebné počkať na nadobudnutie právoplatnosti. To znamená, že kolaudačné rozhodnutie budeme mať v rukách v júni. 30 rokov trvali prípravy investície, 18 mesiacov prebiehali samotné práce, pol roka trvalo vydanie kolaudačného rozhodnutia,“ zhrnul primátor aktuálny stav a časové lehoty jednotlivých etáp kanalizácie. Ako dodal, mesto paralelne s týmto procesom rieši prevádzkovú zmluvu s vodárenskou spoločnosťou. „Občanov nebudeme zaťažovať administratívou, ohlásenia kanalizačných prípojok budú oznámené hromadne, my poskytneme vodárenskej spoločnosti zoznam prípojok. Občania sa nemusia zaťažovať ani prípravou projektovej dokumentácie svojej prípojky, nebude to potrebné.“

Primátor informoval aj o tom, že Západoslovenská vodárenská spoločnosť (ZsVS) priebežne kontroluje stav kanalizácie. Z týchto kontrol je zrejmé, že značný počet občanov už načierno vypustilo obsah žúmp do kanalizačnej siete. „Nie je to legálne, ale čistiareň odpadových vôd to po spustení kanalizácie zvládne aj pred plánovanou rekonštrukciou, nakoľko je teraz dimenzovaná na 10 000 ekvivalentných obyvateľov, vyhlásil Ondrej Juhász. Rekonštrukciu želiezovskej ČOV pripravuje ZsVS v hodnote 2,3 milióna eur.

(*ik*)

Čo bude s potokom?

Potok Vrbovec bude do konca mája síce vyčistený, ako začiatkom roka prisľúbili predstavitelia Povodia Hrona, avšak iba spôsobom, že bude pokosené jeho okolie. Ako primátor poznamenal, väčšie prečistenie prebehne až v druhom polroku. Dodal, že snaha mesta bude prevziať správu časti potoka, avšak len za podmienky, že s presunom kompetencií bude zabezpečené aj finančné krytie. Je to však zatiaľ hudba budúcnosti, termín nevieme odhadnúť, poznamenal Ondrej Juhász.

(*ik*)

Prvákov bude viac v oboch základných školách

V apríli sa uskutočnili zápisy budúcich prvákov do miestnych základných škôl. Tohtoročné zápisy tak pre ZŠ na Mierovej ul. 67, ako aj pre ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským priniesli pozitívne výsledky z pohľadu počtu zapísaných detí v porovnaní s minulým rokom.
V slovenskej ZŠ bolo zapísaných 72 budúcich prvákov, čo je o 9 viac

ako vlani. Medzi zapísanými deťmi bolo 42 chlapcov a 30 dievčat, 45 z nich je Želiezovčanov, 27 budúcich prvákov bude dochádzať z blízkeho okolia. „V pláne máme otvorenie maximálne troch tried, keďže z priestorových dôvodov sme nútení na 2. stupni vždy okrem jedného ročníka spájať tri triedy do dvoch a napĺňať maximálne počty," informovalo riaditeľstvo školy.
V ZŠ s VJM zapísali 29 budúcich prvákov, z toho 18 chlapcov a 11 dievčat. „Osemnásť zo zapísaných detí navštevovalo MŠ s vyučovacím jazykom maďarským Cimbora, ostatné prichádzajú zo želiezovskej MŠ Lienka, mikulskej MŠ Hopsasa, Malých Ludiniec, Nýroviec, Šaroviec, Čaty a Veľkých Ludiniec. Oproti minulému roku máme o 7 viac zapísaných detí. Predpokladáme, že otvoríme 2 triedy," podelila sa s dobrými správami zástupkyňa riaditeľky Zuzana Sokolová. (*ik*)

Odkúpi mesto byty v Mikule?

O zvolanie komisie výstavby a následne mestského zastupiteľstva s cieľom prerokovať možnosti odkúpenia novopostavených bytových domov v Mikule požiadal na aprílovom zasadnutí MsZ Miroslav Hasznos. Ako pripomenul, byty spĺňajú všetky požiadavky na pridelenie úveru od Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a štátnej dotácie od ministerstva dopravy a výstavby, v určitých parametroch sú dokonca nadštandardom. Žiadosti o dotáciu je však možné podávať len do konca mája. V diskusii k tejto otázke predseda komisie výstavby Kazimír Kovács poznamenal, že byty stále nie sú skolaudované a zrejme sa to nestihne ani do konca mája. „Bez kolaudačného rozhodnutia mesto nemôže podať žiadosť, navyše ešte nie je vyriešená otázka podania žiadosti na ministerstvo a ŠFRB v prípade Slobodárne," vyhlásil predseda komisie a viceprimátor mesta v jednej osobe. Zároveň poznamenal, že nie je proti prípadným rokovaniam o možnostiach odkúpenia bytových domov, najmä za M. Hasznosom deklarovaných podmienok, čiže v ideálnom prípade s minimálnym doplatkom mesta vo výške 1000 eur na jeden byt. Ochotu rokovať prejavili aj ostatní poslanci a primátor, je teda možné, že v priebehu mája bude zasadnutie komisie a MsZ zvolané. Otázkou zostáva, či budú dovtedy byty skolaudované a či môžu strany šibeničný termín vôbec stihnúť. (*ik*)

Nezapísané školopovinné deti

Jedenásť želiezovských školopovinných detí nebolo v riadnom termíne zapísaných do žiadnej z miestnych základných škôl. Ako informovala ZŠ s VJM, po zápisovom termíne bolo dodatočne jedno dieťa zapísané, stále je však 10 detí, ktoré rodičia do želiezovských škôl nezapísali. Podľa Moniky Melichovej, referentky MsÚ pre oblasť školstva, bude mesto v tejto veci konať takým spôsobom, že v prvom kole kontaktuje rodičov listom, pretože jednou z príčin môže byť, že dieťa zapísali do ZŠ v inej obci. To môže potvrdiť rodič alebo samospráva danej obce. Rodičov, ktorí svoje deti nezapísali do žiadnej školy a nezareagujú na písomnú výzvu mesta, bude mesto kontaktovať v ďalšom kole prostredníctvom mestskej polície. (*ik*)

Bývanie riešia aj súkromní investori

Bývanie je napriek pozvoľnému poklesu počtu obyvateľov jednou z naliehavých potrieb v Želiezovciach. Keďže ide o trhový dopyt, do procesu tvorby nových bytov či rodinných domov sa popri samospráve zapájajú aj súkromné spoločnosti. Medzi najaktuálnejšie novinky v tejto oblasti sú rodinné domy ponúkané v lokalite medzi mestskými časťami Mikula a Svodov blízko hlavnej cesty.
Jahodová, ako developer nazval realitný projekt vybudovania nových stavebných pozemkov a rodinných domov medzi Mikulou a Svodovom, ponúka aktuálne 6 rodinných domov a 18 pozemkov. Celkovo tu bude vytvorených 31 stavebných pozemkov. Zastavaná plocha domov je 131 m^2, úžitková plocha 111 m^2, novostavby sa predávajú za ceny v rozmedzí od 133 do 160 tisíc eur. Stavebné pozemky sú od 435 do 1160 m^2 a sú ponúkané za cenu 45 eur/m^2, ceny domov podľa výberu modelových projektov sú od 154 do 215 tisíc eur.
Developer v spolupráci s kooperujúcou realitnou kanceláriou zorganizovali v sobotu, 6. apríla deň otvorených dverí. Záujem bol evidentný, počas našej návštevy sa vymenilo niekoľko záujemcov, z ktorých jeden hneď prejavil vážny záujem o kúpu jedného z hotových domov. Na čom sa všetci návštevníci zhodli bolo, že domy sú oveľa priestrannejšie, ako sa zvonka zdajú.
Vybudované domy sú v energetickej triede A0+, sú vybavené vykurovacími infrapanelmi, rekuperáciou, s napojením na elektrickú sieť a vodovod. Dočasne budú vybavené žumpami, developer však informoval, že sa plánuje dobudovanie kanalizácie do tejto lokality. (*r*)

Deň Zeme opäť zmobilizoval množstvo dobrovoľníkov. Vďaka nim je smetí z roka na rok menej

Tohtoročný Deň Zeme, organizovaný s asi týždenným predstihom pred celosvetovým významným dňom v sobotu 13. apríla, podal ďalšie svedectvo o posilnenom občianskom povedomí miestnych občianskych združení aj k nim sa pripájajúcich jednotlivcov v oblasti ochrany prírodného prostredia. Niekoľko želiezovských organizácií si naplánovalo a vzájomne skoordinovalo aktivity pri príležitosti Dňa Zeme a v spomínaný deň vyčistili vopred vytipované lokality. Partnerom dobrovoľníkov bola iniciatíva Upracme si Slovensko, ktorá zabezpečila prostriedky a pomôcky na zber odpadu. Ako viacerí účastníci pôsobiaci v rozdielnych lokalitách potvrdili, nebolo toho málo, čo sa podarilo zozbierať, systematická práca na odstraňovaní divokých skládok počas uplynulých rokov je však viditeľná, smetí v prírode ubúda.

Do brigád sa v jednotlivých lokalitách zapojilo množstvo dobrovoľníkov. Aj keď sa viacerí organizátori vyjadrili, že by si vedeli predstaviť oveľa vyššiu účasť, pri porovnaní účasti s inými podujatiami môžeme hodnotiť mobilizačnú schopnosť Dňa Zeme za mimoriadne dobrú. Dobrovoľníkov podporil Mestský úrad v Želiezovciach, ktorý zabezpečil odvoz vyzbieraného odpadu zo všetkých lokalít.

Členovia OZ Želiezovčan si svoje stanovisko zriadili pri amfiteátri, odkiaľ sa po jednotlivých skupinkách vydali všetkými smermi. „V mene nášho občianskeho združenia sa chcem poďakovať všetkým účastníkom, ktorí sa k nám pridali v snahe skrášliť a očistiť jednu z najrizikovejších oblastí v meste. Zišlo sa nás 45, členovia OZ Želiezovčan, mestského športového klubu, ako aj množstvo dobrovoľníkov, medzi ktorými bolo veľa mladých. Rozdelili sme sa na skupiny a upratali celé okolie. Smeti sme zbierali v mestskom parku, v okolí bikeparku, v blízkej záhradkárskej oblasti, pri amfiteátri a v potoku Vrbovec. Z akcie sme odchádzali s dobrým pocitom poctivo vykonanej práce v prospech čistého životného prostredia v našom meste," hodnotil brigádu jeden z najaktívnejších členov OZ Želiezovčan Miroslav Kriška.

Členovia a sympatizanti MO Csemadoku, ktorí vlani spolupracovali s OZ Želiezovčan pri ceste smerom na Jarok, si tentoraz vytipovali lokalitu za Hronom, ktorú mali zmapovanú ako rizikovú z pohľadu výskytu čiernych skládok. Do dobrovoľníckej aktivity sa zapojili asi dva tucty účastníkov, ktorí okrem lokality pri Hrone vyčistili aj dvor Sacherovho domu. „Ďakujeme všetkým, ktorí považovali za dôležité urobiť niečo pre svoje prostredie. Zvlášť nás teší, že medzi nami bolo veľa detí a mladých ľudí. Ďakujeme mestskému úradu a Autodielni Križovič za odvoz vyzbieraného odpadu. Veríme, že sme svojou mierou prispeli k zlepšeniu prostredia našej Zeme, nášho mesta, domova," vyjadril sa účastník brigády Ákos Csonka, ktorý tiež potvrdil, že počet divokých skládok aj v dôsledku dobrovoľníckej činnosti z roka na rok klesá.

Členovia MO Slovenského rybárskeho zväzu zbierali smeti spolu s členmi OZ Mikulčan v okolí malej vodnej elektrárne. „Pri MVE sa v sobotu 13. apríla zišlo 62 účastníkov. Zbierali sme smeti v okolí vodnej elektrárne, v priľahlých lesíkoch aj vo vode. Celkovo sme vyzbierali 35 vriec odpadu, okrem toho aj veľkorozmerný odpad, elektrické spotrebiče... Medzi vyzbieraným odpadom sa dalo nájsť naozaj všetko možné. Všetkým účastníkom ďakujem za to, že svojou prácou prispeli k vyčisteniu tejto časti mesta," povedal nám hlavný organizátor dobrovoľníckych prác v tejto lokalite, predseda MO SRZ Ľudovít Fuxhoffer. Dodal, že deň predtým brigádovali pri Hrone žiaci miestnej Špeciálnej ZŠ, ktorí v okolí mosta vyzbierali 4 vrecia odpadu.

Vo Svodove sa na aktivite s dlhoročnou tradíciou zišlo na nádvorí miestneho kultúrneho domu vyše 40 účastníkov. Odtiaľ sa vydali na rôzne miesta mestskej časti, väčšina z účastníkov do lesíka pri Hrone, niektorí občania vyčistili okolie kostola či cintorín. Kým v ostatných častiach mesta sa Dňa Zeme zúčastnilo veľa mladých ľudí, vo Svodove prevládali rodičia s malými deťmi, ktorí z roka na rok vedú od útleho veku k úcte k prírode a svojmu okoliu. Ako v ostatných lokalitách, aj tu bola práca korunovaná spoločným posedením pri chutnom guláši. (*ik*)

Primátor: Mesto sa nerovná MŠK, to sú dva rozdielne subjekty.

Viacero udalostí v uplynulých týždňoch rozvírilo ani dovtedy nie príliš pokojné pomery okolo Mestského športového klubu (MŠK) v Želiezovciach. Ako obyčajne, podstatu bude asi treba hľadať vo financiách. Mesiace až roky sa na rôznych oficiálnych aj pracovných zasadnutiach volených predstaviteľov samosprávy hovorí napríklad o potrebe vyčíslenia tzv. nepriamych dotácií, ktoré mesto poskytuje rôznym organizáciám pôsobiacim na jeho území. Pod pojmom nepriame dotácie sa rozumie doteraz nevyčíslená a nikde sústredene nevykázaná finančná či nefinančná pomoc, ktorú mesto poskytuje týmto subjektom, napríklad vo forme odpustenia nájomného alebo úhrady energií. Vypracovanie analýzy malo okrem iného za cieľ poskytnúť náhľad na mieru podpory organizácií a podklad pre porovnanie pomoci poskytnutej jednotlivým subjektom. Ako viacerí poslanci v rámci rokovaní o tejto téme poznamenali, bez podkladov je to len tušenie, že niektoré subjekty si nepriamu pomoc samosprávy užívajú nadmieru, kým iné sa zaobídu bez mestskej podpory.

Analýza oddelenia ekonomiky MsÚ zistila, že najväčšiu časť tzv. nepriamych dotácií dostáva MŠK, v roku 2023 až vo výške 16 592 eur. „Je to v porovnaní s ostatnými subjektmi pôsobiacimi v meste neadekvátne vysoká suma, a to ešte bez započítania úhrady energií na štadióne. Ak by sme započítali aj náklady na energie a ďalšie zákonné povinnosti s nimi súvisiace, dostaneme sa k sume 24 778 eur za minulý rok," povedal primátor Ondrej Juhász. Dodal, že 23 subjektov, ktorým mesto vlani poskytlo nepriamu dotáciu, žiadna iná organizácia ju nedostala vo výške nad 10 000 eur a okrem piatich subjektov to boli menšie sumy pod 3000 eur. „Od môjho nástupu do funkcie sme okrem bežných výdavkov na štadión, ktoré za ten čas dosiahli takmer 130 tisíc eur investovali aj do športového areálu. Najviac pred oslavami storočnice želiezovského futbalu v roku 2017, ale v menšej miere aj v ďalších rokoch. Do športového areálu mesto v uplynulých rokoch investovalo 215 tisíc eur. Ak to zrátame a pridáme ďalšie, relatívne menšie čiastky ako zápočet dlhu či dotácie v rokoch 2016 až 2019, zistíme, že mesto v uplynulých 9 rokoch použilo na šport 403 165 eur," počíta primátor. Do budúcnosti plánuje prevažnú časť pomoci ponechať, prehodnotiť však chce práce na údržbe ihriska, ktoré si v minulom roku vyžiadali 7800 eur. Tie si neobjednávalo mesto, ale MŠK, ktoré na MsÚ preposielalo tieto faktúry na úhradu. Rovnako aj využívanie ubytovne zriadenej na štadióne, ktorej nájomná zmluva sa skončila v roku 2023. Ako Ondrej Juhász poznamenal: „Aj bez týchto benefitov bude pomoc mesta nadštandardná, keďže bude zahŕňať úhradu nákladov na energie, vodu, závlahový systém, revízie, ako aj úplné cestovné náklady mládežníckych družstiev. S tým nemáme problém. S čím naopak máme, sú dezinformácie o tom, že mestský športový klub patrí do štruktúry mesta, veď aj názov o tom hovorí, preto by ho mesto malo automaticky podporovať. Nie, MŠK a mesto v podstate nemajú nič spoločné, sú to dva rozdielne subjekty. MŠK je občianske združenie ako každé iné, s tým rozdielom, že v názve má slovo mestský. Nie je teda ani napojený na rozpočet. Dodávam a opakujem, že napriek tomu dostáva od mesta najväčšiu nepriamu podporu."

Primátor pripomenul, že samospráva si plní svoju úlohu vyplývajúcu zo zákona o športe. Ten medzi základné povinnosti obcí zaraďuje spracovanie koncepcie rozvoja športu, podporu výstavby, modernizácie, rekonštrukcie údržby a prevádzkovania športovej infraštruktúry v spolupráci so športovými organizáciami či zabezpečenie využívania športovej infraštruktúry ZŠ a obce. Ďalšími úlohami samosprávy podľa zákona je podpora súťaží, účasť na vytváraní podmienok pre vykonávanie športovej činnosti, ocenenie športovcov a športových odborníkov, ako aj možnosť zriadenia športových stredísk najmä pre potreby masového a mládežníckeho športu.

Predseda MŠK Norbert Duvač súhlasí s primátorom v tom, že názov klubu ľudí často mýli, keď predpokladajú, že patrí do štruktúry mesta, ktoré by ho malo financovať. Aj podľa neho je to pretrvávajúci omyl. „Stalo sa nám, že nás možný sponzor odmietol podporiť s odôvodnením, že sme mestský športový klub, dosť nás podporuje mesto. Darmo som mu vysvetľoval, že sme občianske združenie bez prepojenia na mestský rozpočet. Mesto nás podporuje tým, že klubu poskytuje priestory športového areálu a štadióna za symbolické euro, pričom uhrádza prevádzkové náklady, podobne ako napríklad v dome kultúry. Uvedomujeme si význam tejto pomoci a sme za ňu vďační, takisto ako za úhradu cestovných výdavkov mládežníckych družstiev, ktoré boli vlani vo výške 9000 eur. Vlani nám mesto preplatilo aj faktúry za 7800 eur, týkajúce sa starostlivosti o trávnik," hovorí predseda klubu, ktorý sa svojej funkcie ujal v roku 2022. Podľa neho bola podpora mesta v minulom roku plne postačujúca, ak by zostala na tejto úrovni aj v tomto roku, vedenie klubu by bolo vďačné a spokojné v mene všetkých jeho členov. Ako dodáva, podpora mesta či sponzorov nesmeruje vedeniu klubu či jednotlivým osobám, ale športovcom v ňom združených, vrátane napríklad 126 detí, ktoré sú niekedy počas tréningu naraz na ihrisku. „My všetci, vedenie klubu aj hráči reprezentujeme mesto Želiezovce a podobne ako naši sponzori, športovú činnosť podporujeme aj my, členovia MŠK. Dopravu družstva dospelých zabezpečujeme na vlastných autách, dresy hráčov perie moja mama, upratovanie zabezpečovali tu bývajúci brazílski hráči."

Okrem mesta klub podporuje aj niekoľko menších lokálnych sponzorov, hoci ako predseda poznamenal, čím lepšie družstvá hrajú, tým akoby bola menšia ochota podporiť ich. Príjmy má MŠK z členského, ktoré je 15 eur na osobu a zo vstupného 3 eurá za osobu na zápas. Priemerná návštevnosť domácich zápasov je 168, čo pri dvoch domácich zápasoch mesačne znamená 1000 eur za mesiac. Z času na čas zaznamenali aj oveľa vyššiu návštevnosť, napríklad na derby so Šahami prišlo 700 divákov. Ako predseda MŠK dodáva, zdroje sa snažia získavať aj z projektov. Tento rok majú podanú žiadosť do SPP a využili aj novú možnosť podpory Nitrianskeho samosprávneho kraja pre registrovaných mládežníckych futbalistov vo výške 50 eur na hráča, z čoho MŠK získalo 4050 eur.

Ladislav Levicky

Schôdza MO Matice slovenskej v Želiezovciach

V nedeľu, 28. 4. 2024 sa stretli želiezovskí matičiari na výročnej členskej schôdzi, aby zhodnotili svoju činnosť v roku 2023. Zasadnutie podporili svojou účasťou aj hostia – predsedníčka OR MS v Leviciach Daniela Trňanová a riaditeľ Domu MS v Leviciach Miroslav Považan. Po úvodnom prednese Judity Mrázovej pripomenula tajomníčka MO MS Zuzana Puchríková, že rok 2024 bol Maticou slovenskou vymenovaný za Rok slovenských žien v národnom hnutí. V tomto roku si totiž pripomíname významné výročia slovenských žien, ktoré pôsobili po boku štúrovcov, ako aj 155. výročie založenia spolku slovenských žien - Živena, ktorý vznikol pri MS v r. 1869 v Turčianskom Sv. Martine.

Správu o činnosti MO MS za rok 2023 predniesla predsedníčka Magdaléna Holková. Vyzdvihla najmä podujatie o návrate presídlencov zo Sarvaša „Poznáme svoje korene?“, ktoré sa uskutočnilo v septembri. Podujatie pripravovali takmer rok, jeho súčasťou bola aj výstava autentických predmetov zo Sarvaša a vydanie publikácie v spolupráci s mestom pod názvom Zo sarvašského slovníka. Predsedníčka zhodnotila aj bohatú činnosť FSS Vrbovianka, pôsobiacej pri MO MS. V minulom roku vystupovala na 24 podujatiach. Spomenutá bola aj Cena Michela Vanderborghta, ktorá bola udelená Vrbovianke medzinárodnou antifašistickou federáciou FIR za jej účinkovanie na podujatiach pripomínajúcich si národnooslobodzovacie hnutie. Bohatú činnosť MO MS i Vrbovianky ocenil riaditeľ DMS v Leviciach M. Považan, ktorý poďakoval predsedníčke a výboru MO MS za úsilie, ktoré vynakladajú pri matičných aktivitách, pri udržiavaní členskej základne, ako aj za zachovávanie ľudového folklóru prostredníctvom FSS Vrbovianka. M. Považan odovzdal Márii Varkolyovej Cenu predsedu MS za prípravu podujatia o presídlencoch, za účinkovanie na tomto podujatí a za prípravu publikácie k tomuto podujatiu, ktorej súčasťou je aj sarvašský slovník, spomienky autorky a množstvo archívnych materiálov. Za spoluautorstvo spomínanej publikácie bola ocenená slávnostným preukazom MS Judita Mrázová. Svoju podporu miestnemu odboru MS vyjadrila aj predsedníčka OR MS v Leviciach Daniela Trňanová, ktorá vyslovila potrebu zachovania matičných ideí aj v súčasnosti. V diskusii poďakoval matičiarom aj predseda ZO SZPB Slavomír Hrivnák, ktorý vyzdvihol vzájomnú spoluprácu oboch organizácií pri organizovaní rôznych podujatí.

Rokovanie výročnej členskej schôdze spestril kultúrny program, na ktorom okrem domácej Vrbovianky vystúpili aj žiaci ZUŠ. Záver rokovania ukončila hymna matičiarov – Kto za pravdu horí. ***Zuzana Puchríková***

Lukostrelecký turnaj radosti s kulinárskym bónusom

V sobotu, 13. apríla sa na želiezovskej strelnici konal 3. ročník Lukostreleckého turnaja radosti Toportyán, ktorý rovnako ako vlaňajší 2. ročník bol súčasťou súťažnej série Hornozemská sedmička. Na podujatie priťahujúce lukostrelcov z mnohých kútov krajiny sa do súťaže nominovalo 88 strelcov v 5 vekových kategóriách v podskupinách podľa pohlavia. „Aj v tomto roku sa účastníci mohli prihlásiť v troch súťažných kategóriách: tradičné, reflexné a longbow luky. Ani tentokrát sme neotvorili súťaž s kladkovými lukmi. Dôvodov je niekoľko, a to hlavne obmedzená kapacita našej súťaže. V tomto roku sa do želiezovskej súťaže, ktorá bola druhou zastávkou série Hornozemská sedmička, prihlásilo 88 strelcov. Vlani niesla táto súťažná séria názov Hornozemská šestka, tento rok však po odstúpení Plášťoviec pripojili k organizátorským dejiskám obec Petrovce a mesto Fiľakovo. Tak sa počet súťaží rozrástol na 7 a séria postúpila aj do východnejších regiónov

južnej časti Slovenska. Čo nás obzvlášť teší, je veľký počet detí medzi súťažiacimi, až 28 účastníkov bolo vo veku pod 18 rokov a účasť troch strelcov sme zaznamenali aj vo vekovej kategórii mini, čiže detí do 8 rokov,“ povedal nám hlavný organizátor súťaže Peter Petrovics. Vedúci Lukostreleckého družstva Toportyán dodal, že kým prvý želiezovský turnaj v roku 2019 bol menší a mal charakter pilotného podujatia, vlaňajší aj tento ročník už boli významné z pohľadu účasti aj významu ako súťažnej zastávky regionálnej lukostreleckej série. „Snažili sme sa odstrániť vlaňajšie menšie nedostatky a zrejme sa nám to aj podarilo, veď vďaka niekoľkodňovej príprave počas týždňa nám v sobotu ráno zostalo iba rozmiestniť ciele. Mal som tak čas osobne prijať prichádzajúcich účastníkov a takmer s každým prehodiť pár slov. Každý z organizátorov vedel, čo má za úlohu a tomu zodpovedajúce boli aj pozitívne spätné väzby od účastníkov. Zvlášť by som vyzdvihol nášho priateľa Lajosa Mocsáriho, ktorý bol vlani aj v tomto roku naším

* Šport *

Tenisti začali sezónu víťazstvom

Hráči Tenisového klubu EES Želiezovce začali tohtoročnú súťažnú sezónu v I. triede Západoslovenského regiónu koncom apríla na domácej pôde. V sobotu 27. apríla privítali družstvo TK Zlaté Moravce A, ktoré porazili 5:2. Výsledky jednotlivých duelov: Martin Pizúr – Martin Pršan 3:6, 6:3, 6:1; Ján Mišík – Marián Košút 6:1, 6:2; Michal Moncoľ – Dávid Rajnoha 6:2, 6:2; Samuel Špaňo – Ivan Frajka 6:2, 6:0; Michal Plešinský – Roman Jonis 0:6, 0:6; Samuel Špaňo, Michal Moncoľ – Dávid Rajnoha, Martin Pršan 6:1, 6:1; Michal Plešinský, Martin Pizúr – Roman Jonis, Ivan Frajka 2:6, 2:6.

V skupine sú ešte dve družstvá: TK Kúpele Piešťany B a TK Ratufa Levice. Ďalšie kolo sa uskutoční 25. mája, v ktorom hráči TK EES nastúpia na piešťanských dvorcoch.

Svoj prvý zápas v novej sezóne majú za sebou aj mladšie žiačky TK EES Želiezovce, účinkujúce v III. B triede Západoslovenského regiónu. V prvom kole nastúpili v nedeľu 28. apríla ako hostia klubu No Worry Galanta, ktorému želiezovské družstvo podľahlo 1:5. Výsledky jednotlivých zápasov: Lívia Fehérová – Natália Hegedusová 4:6, 7:5, 10:8; Zara Šisáková – Nina Mikleová 6:4, 6:1; Paula Boháčová – Nela Hegedüsová 6:3, 6:1; Nina Šúryová – Milada Horánska 6:2, 6:1; Nina Šúryová, Paula Boháčová - Nela Hegedüsová, Lilen Hegedüsová 6:3, 6:1; Zoe Poláková, Nina Hanesová – Natália Hegedusová, Milada Horánska 1:6, 1:6.

V skupine účinkuje aj TK HSC Piešťany C a TK Skalka Nitra A, ktorý mladé Želiezovčanky privítali na domácej pôde v 2. kole 5. mája. ***(ik)***

FUTBAL

V. liga – juhovýchod

Želiezovce – Černík 4:0 (4:0), Meurer 2, Pastorok, Vinicius Pereira

Semerovo – Želiezovce 1:0 (0:0), Nagy

Želiezovce – Salka 1:1 (1:1), Dias – Baka

Šahy – Želiezovce 6:0 (2:0), Balga 2, Greksa (vlastný), Fabian, Torres, Tran

IV. liga - juhovýchod, dorastenci

Želiezovce – Kmeťovo 2:2 (1:1), Bernáth, Farbatiuk – Šimon 2

N. Zámky – Želiezovce 2:1 (0:0), Lakatos, Kiss – Lakatoš

Želiezovce – V. Ludince 10:1 (3:0), Farbatiuk 5, Bernáth 2, Szöllösi, Bahorec, Bogdáň – Kudry

Šahy – Želiezovce 2:3 (1:1), Morvai, Tilcz – Farbatiuk 2, Bernáth

IIIl. liga - juhovýchod, starší žiaci

Želiezovce – AC Nitra 3:1 (0:1), Lakatoš 2, Karász - Gahér

N. Zámky B – Želiezovce 1:4 (1:2), Nguyen – Lakatoš 3, Karász

Želiezovce – Solčany 2:2 (2:1), Karász, Lakatoš – Rusňák 2

Štúrovo – Želiezovce 2:3 (0:2), Mangult, Kiss – Lakatoš 3

Šahy – Želiezovce 3:2 (2:0), Kékesi 2, Tilz – Haris, Karász

IIIl. liga - juhovýchod, mladší žiaci

Želiezovce – AC Nitra 1:5 (0:3), Boženík – Kováč 3, Doktor, Bihary

N. Zámky B – Želiezovce 2:3 (1:2), Jurík, Göncöl – Bugár 2, Boženík

Želiezovce – Solčany 3:0 (2:0), Bugár 2, Porický

Štúrovo – Želiezovce 0:5 (0:2), Bugár 2, Kováč, Futugláš, Konopková

Šahy – Želiezovce 1:2 (1:1), Ozank – Bugár 2

(***ik***)

kuchárom. S radosťou som konštatoval, že bolo viacero účastníkov, ktorí sa naňho zvlášť pýtali a následne s radosťou konštatovali, že kuchár vlaňajšieho výborného guláša z diviny bude variť aj na tohtoročnej želiezovskej súťaži. Aj tento detail prispel k úspechu nášho podujatia," hodnotil Peter Petrovics.

Súťažná séria bude pokračovať 18. mája vo Fiľakove, 22. júna vo Farnej, 27. júla v Marcelovej, 14. septembra v Kráľovej nad Váhom a 12. októbra bude ukončená v Sládkovičove.

Výsledky želiezovskej súťaže (do 3. miesta)

Tradičné luky – veteráni: 1. Ferenc Fábián, 2. Géza Szabó, 3. Jenő Bogdán; veteránky: 1. Ágnes Koricsánszky; muži: 1. László Lelkes, 2. Szabolcs Molnár, 3. Tamás Gyurkovics; ženy: 1. Mónika Mezei, 2. Olga Nagy, 3. Mónika Hirt; mládež - chlapci: 1. Olivér Haim, 2. Levente Icso, 3. Máté Balogh; mládež - dievčatá: 1. Réka Sándor, 2. Michaela Feketeová, 3. Natália Lelkes; deti - chlapci: 1. Hunor Varga, 2. Nimród Hajtman, 3. Sámuel Jakab; deti - dievčatá: 1. Virág Hanna Gyurkovics; mini - chlapci: 1. Kopecsni Sólyom; mini – dievčatá: 1. Lilien Jakab, 2. Fanni Tóth.

Reflexné luky – veteráni: 1. Vladimír Badinka, 2. Ervin Mélykuti, 3. László Tóth; muži: 1. István Hók, 2. Maroš Potocki, 3. Gábor Balázs; ženy: 1. Katalin Hók, 2. Križanová Henrieta, 3. Katalin Potocki; mládež - chlapci: 1. Kristóf Szabó, 2. Levente Janik; mládež - dievčatá: 1. Linda Potocki; deti - chlapci: 1. Eduard Staňo; deti - dievčatá: 1. Regina Potocki, 2. Kiara Bencsok; mini – chlapci: 1. Michal Damián Vražel.

Longbow – veteráni: 1. Lóránt Lukács, 2. Zoltán Nyári; muži: 1. Cyril Križan, 2. Gabriel Vražel; mládež - chlapci: 1. Dávid Gergő Nyári, 2. Filip Szabó; mládež - dievčatá: Leila Staňo. (***ik***)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünkben helyedet nem pótolja semmi,
míg e földön élünk, nem fogunk feleledni.

Fájó szívvel emlékezünk halálának 9. évfordulóján

Bajkay Magdalénára.

A gyászoló család

(24-06)

MIHACO® SNP 319/89 d, Želiezovce
oproti čerpacej stanici Slovnaft

ÚČTOVNÉ A PRÁVNE SLUŽBY

- jednoduché účtovníctvo
- podvojné účtovníctvo
- mzdové účtovníctvo
- účtovné a právne poradenstvo

cena po vzájomnej dohode

Sme profesionálny tím ľudí s ľudským prístupom.

kontakt: info@mihaco.eu
0903 767 196 · 036 / 771 20 60

NA PREDAJ
STAVEBNÉ POZEMKY
A RODINNÉ DOMY
0917 370 833
0903 642 929

https://projektjahodova.sk

(23-10)

Počítadlo stavu mestskej kasy

Položka	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2023	31. 3. 2024
Zostatky na bankových účtoch	850 159,26 €	410 177,82 €	798 575,81 €	1 012 761,31 €	470 504,40 €
Záväzky voči dodávateľom	72 619,00 €	34 955,90 €	99 216,75 €	34 791,85 €	147 202,74 €
Dlhodobé investičné úvery	2 038 872,80 €	1 797 068,80 €	1 554 442,80 €	2 463 916,80 €	2 376 409,80 €
Zadlženosť na obyvateľa	301,30 €	267,59 €	233,54 €	373,21 €	-

Očná optika Optosan

Vám ponúka očné vyšetrenie v priestoroch našej optiky každý štvrtok od 9:00 do 14:00 hodiny.
Informovať, príp. objednať sa môžete na adrese **SNP 40, Želiezovce** alebo na tel. č. **036/771 20 09**. Tešíme sa na Vašu návštevu.

Az Optosan optika

értesíti Önöket, hogy látásvizsgálatot végez csütörtökönként 9:00-től 14:00 óráig.
Érdeklődni és időpontot kérni személyesen az **Sznf u. 40** alatti címen, ill. a **036/771 20 09**-es telefonszámon lehet.

(17-67)

Finanzpartner®
počítajte s nami

- *Blíži sa refix vašej hypotéky?*
- *Čakať na štátnu podporu alebo refinancovať?*
- *Nahradiť drahé úvery lacnejšími?*
- *Ušetriť na poistných zmluvách?*
- *Uistiť sa, že vaše uzatvorené zmluvy sú pre vás výhodné a majú zmysel?*

Ak ste aspoň na jednu otázku odpovedali ÁNO, kontaktujte ma.

Ildikó Klimaj, Mierová 6, Želiezovce, tel: 0908 137 834

Návrh finančných riešení je pre vás zadarmo.

(24-03)

UNI PARKET
Erik Kyseľ
Želiezovce - Svodov 121
pri hlavnej ceste * 0903 274 703
VÁM PONÚKA
NAJVÄČŠÍ VÝBER

- **laminátových parkiet:** kompozitné podlahy vinylové,keramické a laminátové
- **interiérové farby**
- **polystyrénové lišty, rozety**
- **prechodové a schodové lišty**
- **dvere, zárubne, kľučky**
- **drevené lišty**

VŠETKO ZA SUPER CENY

(22-05)

Vážení čitatelia!
Svoje tipy, námety na články posielajte na e-mailovú adresu: ladislav.levicky@zeliezovce.sk. Vopred za ne ďakujeme!

Komenského 29, Želiezovce 93701
Agro - market s.r.o. Želiezovce

(23-05)

VÁM PONÚKA

mobil: 0908 753 213
0908 715 625
036/7711335

-náhradné diely na poľnohospodárske stroje

-produkty do záhrady,dieľne a domácnosti

-široký výber pracovných,poľovníckych, rybárskych odevov a obuvy

FB:Agro-Market Želiezovce www.agromarketonline.sk

Knižné novinky Mestskej knižnice (☎ 7711000):

Repová, Hana: Nestrať mapu k môjmu srdcu (Bestseller 2022)
Čo urobí osud, keď vidí dievča bažiace po pokoji a bezpečí? Zasmeje sa a pošle jej do cesty pyrotechnika. Každý z nás má v živote kapitolu, ktorú nechce čítať nahlas, ale je šťastím spoznať niekoho, kto nám pomôže otočiť stranu.

Pakman, David: Mysli ako detektív (Tatran 2024)
V tejto knihe objavíš silu svojej mysle a naučíš sa kriticky a tvorivo myslieť. Farebné ilustrácie, pútavé aktivity a zmysluplné príklady ťa naučia analyzovať informácie, rozhodovať sa a vyriešiť problém.

Genova, Lisa: Fascinujúca pamäť (Ikar 2023)
Ako funguje pamäť? Čo rozhoduje o tom, že si niektoré veci pamätáte celé roky a na iné hneď zabudnete? Pomocou jednoduchých cvičení si otestujete vlastnú pamäť. Zistíte, ako môže byť negatívne ovplyvnená emóciami, nedostatkom spánku..

knizniczeliezovce@gmail.com
knizniczeliezovce.wordpress.com
online katalóg: https://zeliezovce.biblib.sk

A Városi Könyvtár könyvajánlata (☎ 7711000):

Clayborn, Kate: Szerelmi betűvetés (Könyvmolyképző, 2022)
Meg Mackworth egyedi határidőnaplókat tervez a New York-i elit számára. Tehetsége egy másik területen is megmutatkozik: olvas a jelekből, amelyeket más emberek észre sem vesznek.

Potter, Elen: Nagyláb, Kisláb (Pagony, 2022)
Hugó, a kis szaszkvacs egész nap azt tanulja az iskolában, hogyan rejtőzzön el a veszedelmes emberek elől. Ő viszont arról álmodik, hogy kimerészkedhessen a Széles Nagyvilágba. Bundy, a kisfiú a szaszkvacsok létezésében sem hisz. Amikor megismerkednek egymással, különös barátság szövődik közöttük.

Brown, Borsa: Frontvonal (Álomgyár, 2020)
Közel 3 évtized a Magyar Honvédségben, több missziós feladat különleges műveleti csoporttagként. Számos hazai és külföldi elismerés – pl. Combat Infantryman Badge – mellett a fotói révén ismertséget szerzett P. J. betekintést enged a Magyar Különleges Erők operátorainak világába.

*Knihy sú z projektu **Tisíc a jedna kniha.** Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.*

*Knihy sú z projektu **Knihomoli pozor! - Könyvmolyok figyelem!** Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.*

* Sport *

A teniszezőink győzelemmel kezdtek

A zselízi EES teniszklub játékosai április végén hazai pályán kezdték meg az idei versenyszezont a nyugat-szlovákiai régió I. osztályában. Április 27-én, szombaton a TK Zlaté Moravce A csapatát fogadták, amelyet 5:2-re legyőztek. Az egyéni párharcok eredményei: Martin Pizúr—Martin Pršan 3:6, 6:3, 6:1; Ján Mišík—Marián Košút 6:1, 6:2; Michal Moncoľ—Dávid Rajnoha 6:2, 6:2; Samuel Špaňo—Ivan Frajka 6: 2, 6:0; Michal Plešinský—Roman Jonis 0:6, 0:6; Samuel Špaňo, Michal Moncoľ—Dávid Rajnoha, Martin Pršan 6:1, 6:1; Michal Plešinský, Martin Pizúr—Roman Jonis, Ivan Frajka 2:6, 2:6. A csoportban két tovább csapat szerepel: TK Kúpele Piešťany B és TK Ratufa Levice. A következő fordulót május 25-én tartják, amikor a TK EES játékosai a pöstyéni ellenfél pályáján szerepelnek.

Az új idény első mérkőzésén a zselízi TK EES alsó csoportos diáklányai is túl vannak a nyugat-szlovákiai régió III. B osztályában. Az első fordulóban április 28-án, vasárnap a No Worry Galanta vendégeiként szerepeltek, amellyel szemben a zselízi csapat 1:5 arányban maradt alul. Az egyéni mérkőzések eredményei Lívia Fehérová—Natália Hegedusová 4:6, 7:5, 10:8; Zara Šisáková—Nina Mikleová 6:4, 6:1; Paula Boháčová—Nela Hegedüsová 6:3, 6:1; Nina Šúryová—Milada Horánska 6:2, 6:1; Nina Šúryová, Paula Boháčová—Nela Hegedüsová, Lilen Hegedüsová 6:3, 6:1; Zoe Poláková, Nina Hanesová—Natália Hegedusová, Milada Horánska 1:6, 1:6. A csoportban szerepel még a TK HSC Piešťany C és a TK Skalka Nitra A, amelyet a zselízi lányok a 2. fordulóban hazai pályán fogadtak május 5-én. (*ik*)

LABDARÚGÁS

V. liga – délkelet

Želiezovce – Černík 4:0 (4:0), Meurer 2, Pastorok, Vinicius Pereira

Semerovo – Želiezovce 1:0 (0:0), Nagy

Želiezovce – Salka 1:1 (1:1), Dias – Baka

Šahy – Želiezovce 6:0 (2:0), Balga 2, Greksa (öngól), Fabian, Torres, Tran

IV. liga - délkelet, ifjúsági csapat

Želiezovce – Kmeťovo 2:2 (1:1), Bernáth, Farbatiuk – Šimon 2

N. Zámky – Želiezovce 2:1 (0:0), Lakatos, Kiss – Lakatoš

Želiezovce – V. Ludince 10:1 (3:0), Farbatiuk 5, Bernáth 2, Szöllösi, Bahorec, Bogdáň – Kudry

Šahy – Želiezovce 2:3 (1:1), Morvai, Tilcz – Farbatiuk 2, Bernáth

IIIl. liga - délkelet, diákcsapat

Želiezovce – AC Nitra 3:1 (0:1), Lakatoš 2, Karász - Gahér

N. Zámky B – Želiezovce 1:4 (1:2), Nguyen – Lakatoš 3, Karász

Želiezovce – Solčany 2:2 (2:1), Karász, Lakatoš – Rusňák 2

Štúrovo – Želiezovce 2:3 (0:2), Mangult, Kiss – Lakatoš 3

Šahy – Želiezovce 3:2 (2:0), Kékesi 2, Tilz – Haris, Karász

IIIl. liga - délkelet, kölyökcsapat

Želiezovce – AC Nitra 1:5 (0:3), Boženík – Kováč 3, Doktor, Bihary

N. Zámky B – Želiezovce 2:3 (1:2), Jurík, Göncöl – Bugár 2, Boženík

Želiezovce – Solčany 3:0 (2:0), Bugár 2, Porický

Štúrovo – Želiezovce 0:5 (0:2), Bugár 2, Kováč, Futugláš, Konopková

Šahy – Želiezovce 1:2 (1:1), Ozank – Bugár 2

(*ik*)

hogy a résztvevők között többen is voltak, akik reggel rákérdeztek és elégedettséggel nyugtázták, hogy a tavalyi finom vadpörkölt szakácsa főzi idén is az ételt. Ez a részlet is hozzájárult rendezvényünk sikeréhez" – értékelt Petrovics Péter.

A versenysorozat május 18-án Füleken folytatódik, június 22-én Farnadon, július 27-én Marcelházán, szeptember 14-én Vágkirályfán találkoznak a Felvidéki 7-es résztvevői, és az idei sorozat október 12-én Diószegen zárul.

A zselízi verseny eredményei (az első 3 helyezésig)

Tradicionális íjak – veterán férfiak: 1. Fábián Ferenc, 2. Szabó Géza, 3. Bogdán Jenő; veterán nők: 1. Koricsánszky Ágnes; felnőtt férfiak: 1. Lelkes László, 2. Molnár Szabolcs, 3. Gyurkovics Tamás; felnőtt nők: 1. Mezei Mónika, 2. Nagy Olga, 3. Hirt Mónika; ifi fiúk: 1. Haim Olivér, 2. Icso Levente, 3. Balogh Máté; ifi lányok: 1. Sándor Réka, 2. Michaela Feketeová, 3. Lelkes Natália; gyermek fiúk: 1. Varga Hunor, 2. Hajtman Nimród, 3. Jakab Sámuel; gyermek lányok: 1. Gyurkovics Virág Hanna; mini fiúk: 1. Kopecsni Sólyom; mini lányok: 1. Jakab Lilien, 2. Tóth Fanni.

Vadászreflex íjak – veterán férfiak: 1. Vladimír Badinka, 2. Mélykuti Ervin, 3. Tóth László; felnőtt férfiak: 1. Hók István, 2. Potocki Maroš, 3. Balázs Gábor; felnőtt nők: 1. Hók Katalin, 2. Križanová Henrieta, 3. Potocki Katalin; ifi fiúk: 1. Szabó Kristóf, 2. Janik Levente; ifi lányok: 1. Potocki Linda; gyerek fiúk: 1. Staňo Eduard, 2. ; gyerek lányok: 1. Potocki Regina, 2. Bencsok Kiara; mini fiúk: 1. Michal Damián Vražel.

Longbow íjak – veterán férfiak: 1. Lukács Lóránt, 2. Nyári Zoltán; felnőtt férfiak: 1. Križan Cyril, 2. Gabriel Vražel; ifi fiúk: 1. Nyári Dávid Gergő, 2. Szabó Filip; ifi lányok: Staňo Leila.

(*ik*)

Kronika - Krónika

Sľúbili si vernosť – Hűséget esküdtek

6. 4. Jan Trdý - Alexandra Rožová, Želiezovce

Opustili nás – Elhunytak

Ladislav Palacka	vo veku 53 rokov
Ján Rehorčík	vo veku 67 rokov
Eduard Fica	vo veku 73 rokov
Zoltán Gálik	vo veku 58 rokov
Eva Debnárová	vo veku 73 rokov
Ján Šimko	vo veku 67 rokov

Egy csipet Kárpátalja Felvidékre cím̈en április 27-én zenés–irodalmi délutánt tartottak Zselízen kárpátaljai írók, publicisták és zenészek részvételével. A rendezvényt a Petőfi Sándor Program keretében néhány hónapja városunkban tartózkodó Bíró Bernadett szervezte, akinek meghívására Dupka György történész, író, kiadó, Shrek Tímea író, Sz. Kárpáthy Kata író, költő, publicista látogatott el városunkba, olvasott fel műveiből, mesélt alkotó tevékenységéről és a háborús hátterű ukrajnai mindennapok megpróbáltatásairól. A felolvasásokat és érdekfeszítő beszámolókat Ivaskovics József és Györkéné Csákány Marianna gitáros–énekes kettős megzenésített versek előadásával színesítette. (***ik***)

Petőfi körtefáit ültették el Zselízen

A Magyar Költészet- és a Föld Napja évfordulói tájékán Zselízen idén különös eseményt tartottak a magyar tannyelvű alapiskolában és a Magyar Ház udvarán. Mind az oktatási intézménynél, mind a Csemadok Alapszervezeténél hagyomány, hogy tavasz idusán fát ültetnek egy biztatóbb holnap reményében. Idén egy különösen különleges fára esett a választás: Petőfi körtefájára.

A hagyomány szerint Petőfi Sándor utolsó estéjét 1849. július 30-án Székelykeresztúron, a Gyárfás-kúria kertjében, egy terebélyes körtefa alatt töltötte. Másnap innen indult fehéregyházi utolsó útjára…

„Azt beszélik, ő látta volt verset írni utoljára" – *írta* Kányádi Sándor *Haldoklik az öreg tanú,* Petőfi vén körtefá*ja* című versében.

Az ódon körtefa azóta viszont sajnos kiszáradt, de a mai napig áll és nagy becsben tartják. Kovács Gyula méltán elismert pomológus, a Tündérkert létrehozója pedig begyűjtötte és továbboltotta a körtefa utódainak termő ágait, és a Magyar Kultúráért Alapítvánnyal karöltve lehetővé tette a Petőfi-emlékév kapcsán, hogy a fácskák eljuthassanak a Kárpát-medence szinte minden szegletébe. „Míg a Földön magyar él, a költő visszatér. Petőfi visszatér" – szól a Kormorán zenekar dalában. Ha képletesen is, ha facsemete formájában is, de a Garam mentére Petőfi immáron visszatért. ***Csonka Ákos***

7 statočných žien do europarlamentu, volíme č. 6, www.SOSK.sk
(objednávateľ: Spájame Občanov Slovenska – SOSK, Miletičova 21, 821 08 Bratislava, IČO: 55503594, dodávateľ: Mesto Želiezovce, Ul. SNP 2, 937 01, IČO: 00307696) *(24-06)*

Želiezovský spravodajca
Mesačník mesta Želiezovce. Vydáva: Samospráva mesta Želiezovce, IČO: 00 307 696
Číslo registrácie: EV 3292/09, ISSN 1338 9327
Šéfredaktor: Ladislav Levicky
Jazyková úprava: RNDr. Géza Horváth (maď.), Mgr. Jozef Meliska (slov.)
Kontakt: Mestský úrad Želiezovce, SNP 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk
Tlač: Tlačiareň MERKUR, s.r.o., Nové Zámky
Názory uverejnené v novinách nemusia odzrkadľovať stanovisko redakcie.

Zselízi Hírmondó
Zselíz város havilapja. Kiadó: Zselíz Város Önkormányzata, nyilvántartási szám: 00 307 696
Lapnyilvántartási szám: EV 3292/09, ISSN 1338-9327
Főszerkesztő: Levicky László
Olvasószerkesztő: RNDr. Horváth Géza (magy.), Mgr. Jozef Meliska (szlov.)
Szerkesztőség: Zselízi Városi Hivatal, Szní u. 2, tel. 036/772 11 70,
e-mail: 93701@pobox.sk
Nyomda: MERKUR Kft., Érsekújvár
A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Örömíjászverseny kulináris bónusszal

Harmadik alkalommal tartották meg április 13-án a zselízi lőtéren a Toportyán Örömíjászversenyt, amely a tavalyi, 2. évfolyamhoz hasonlóan egyik megállóját képezte a Felvidéki 7-es íjászversenysorozatnak. Az ország különböző pontjairól érkező íjászokat mozgósító rendezvényre 88 résztvevő nevezett be öt korcsoportban, és ezen belül külön férfi és női kategóriában.

„Idén is három íjkategóriában indulhattak a versenyzők, akik tradicionális, vadászreflex és longbow típusú íjakkal vettek részt a megmérettetésben. Továbbra sem nyitottuk meg a csigás íjakkal való versenyzés lehetőségét. Ennek több oka is van, az egyik legnyomósabb, hogy nem tudjuk korlátlanul növelni a résztvevők létszámát. Idén 88 résztvevő nevezett be a versenybe, amely a Felvidéki 7-es versenysorozat második állomását képezte. A tavaly Felvidéki 6-os néven ismert versenysorozatból egy színhely, Palást kilépett, azonban két újabbal, a Gömörpéterfalával és Fülekkel bővült a mezőny. Így lesz idén 7 megállója a sorozatnak, amely egyúttal tovább terjed a déli országrész keleti régióiba. Aminek külön örülünk, hogy sok gyermek vett részt a zselízi versenyen, 28-an voltak 18 év alattiak, és idén a mini, azaz a 8 éven alattiak kategóriájában is szerepeltek hárman" – nyilatkozta Petrovics Péter, a zselízi verseny főszervezője. A Toportyán Íjászcsapat vezetője hozzátette, hogy míg az első, 2019-es örömíjászverseny kisebb volumenű, afféle kezdő lépés volt, a tavalyi és az idei a részvétel és a regionális versenysorozatban való szereplés szempontjából is jelentősnek mondható. „Idén próbáltuk kiküszöbölni a tavaly észlelt kisebb hiányosságokat, és ez valószínűleg sikerült is, hiszen a versenyt megelőző napokban mindent előkészítettünk, szombat reggelre nem maradt más munkánk, csak elhelyezni a célpontokat. Így jutott időm fogadni az érkező csapatokat, és csaknem mindenkivel tudtam váltani egy-két szót. Minden szervező tudta, mi a dolga, és ennek megfelelően a résztvevők visszajelzései is pozitívak voltak. Külön is kiemelném Mocsári Lajos barátunkat, aki tavaly és idén is elvállalta a főzést. Örömmel mondhatom,

Polgármester: a város és az VSK nem ugyanaz. Két különböző szervezet.

Az elmúlt hetekben több esemény is felkavarta a zselízi városi sportklub (VSK) körüli viszonyok korábban sem túl nyugodt és gondtalan vizeit. A lényeget szokás szerint a pénzügyekben kell keresni. Az önkormányzat választott képviselőinek különböző hivatalos tárgyalásain és munkatalálkozóin hónapok, évek óta felmerül, hogy számszerűsíteni kellene az úgynevezett közvetett támogatásokat, amelyeket a város a területén működő különböző szervezeteknek nyújt. A közvetett támogatások alatt a város részéről nyújtott, eddig nem számszerűsített, ki nem mutatott és pénzügyi vagy egyéb jellegű segítséget értjük, mint például a bérleti díj elengedését vagy az energiaköltségek megtérítését. Az elemzés kidolgozásának célja többek között az, hogy betekintést nyújtson a szervezeteknek nyújtott támogatás szintjébe, és alapot biztosítson az egyes szervezetek támogatásának összehasonlításához. Ahogy a témával kapcsolatos viták során több képviselő is megjegyezte: bizonyítékok nélkül csak sejtjük, hogy egyes szervezetek túlzott mértékű

közvetett önkormányzati támogatást élveznek, míg továbbiak városi támogatás nélkül is képesek működni.

A városi hivatal pénzügyi osztályának elemzése megállapította, hogy az úgynevezett közvetett támogatások legnagyobb részét a városi sportklub kapja, 2023-ban 16 592 eurós összegben. „Ez aránytalanul magas összeg a városban működő más szervezetekhez képest, ráadásul még a stadion energiaköltségeit sem tartalmazza. Ha az energiaköltségeket és a hozzájuk kapcsolódó egyéb törvényi kötelezettségeket is beleszámolnánk, akkor a tavalyi évben 24 778 eurós támogatásról beszélünk" – mondta Juhász András polgármester. Hozzátette, hogy a 23 szervezet közül, amelyek tavaly közvetett városi támogatásban részesültek, egyetlen sem kapott 10 ezer eurónál többet, és öt szervezetet kivéve csak kisebb, 3000 euró alatti támogatást kaptak. „Amióta hivatalba léptem, a stadionra fordított folyó, közel 130 ezer eurós kiadásokon túl masszív beruházásokat eszközöltünk a sportkomplexumba. Leginkább a zselízi labdarúgás 2017-es centenáriumának megünneplése előtt, de kisebb mértékben a további években is. A város az elmúlt években 215 ezer eurót fordított beruházásra a sportkomplexumba. Ha mindezt összeadjuk, és hozzáadunk további, viszonylag kisebb összegeket is, például a 2016 és 2019 közötti évek dotációit és adósság-elszámolását, akkor azt látjuk, hogy a város az elmúlt 9 évben 403 165 eurót költött a sportra" – közli az összeget a polgármester. A támogatás nagy része a tervek szerint a jövőben is megmaradva, de a sportpálya tavaly 7800 euróba kerülő karbantartási munkálatait átértékelné. Ezeket nem a város, hanem a klub rendelte meg, aztán a számlákat a városi hivatalba továbbította kifizetésre. Ugyanez vonatkozik a stadionban kialakított szálláshely használatára is, amelynek bérleti szerződése 2023-ban járt le. Mint Juhász András megjegyezte: „A város támogatása még e juttatások nélkül is a szokásosnál magasabb szintű lesz, mivel magában foglalja a közüzemi szolgáltatások, a vízhasználat, az öntözőrendszer, a revíziók, valamint az ifjúsági csapatok teljes utazási költségének megtérítését. Ezzel semmi problémánk nincs. Amivel viszont van, az a téves felfogás arról, hogy a városi sportklub a város struktúrájába tartozik – hiszen még a neve is ezt sugallja, tehát a városnak automatikusan támogatnia kellene. Nem, a városi sportklubnak és a városnak semmi köze egymáshoz, két különböző szervezetről van szó. A VSK ugyanolyan polgári társulás, mint bármelyik másik, azzal a különbséggel, hogy a nevében benne van a városi szó. Nem képez költségvetési tételt. Hozzátenném és megismétlem: ennek ellenére a legnagyobb támogatást kapja várostól."

A polgármester emlékeztetett arra, hogy az önkormányzat ellátja a sporttörvényből adódó feladatait. Ezek közé tartozik a sportfejlesztési koncepció kidolgozása, a sportinfrastruktúra építésének, korszerűsítésének, korszerűsítésének, fenntartásának és működtetésének támogatása a sportszervezetekkel együttműködve, valamint az iskolai és önkormányzati sportinfrastruktúra használatának biztosítása. Az önkormányzat további feladatai a törvény szerint a versenyek támogatása, a sporttevékenységek megvalósításához szükséges feltételek megteremtésében való közreműködés, a sportolók és a sportszakemberek elismerése, valamint lehetőség szerint sportközpontok létrehozása, különösen a tömeg- és ifjúsági sport igényeinek kielégítésére.

Duvač Norbert, az VSK elnöke egyetért a polgármesterrel abban, hogy a klub neve gyakran összezavarja az embereket, amikor azt feltételezik, hogy a klub a város struktúrájához tartozik, amelynek finanszíroznia kellene. Ő is úgy véli, hogy ez egy tartós tévhit. „Velünk is előfordult már, hogy egy potenciális szponzor azzal az indokkal utasította el a támogatásunkat, hogy mi egy városi sportklub vagyunk, minket a város támogat. Hiába magyaráztam neki, hogy mi egy polgári társulás vagyunk, amelynek semmi köze a városi költségvetéshez. A város úgy támogat bennünket, hogy a klub rendelkezésére bocsátja a sportpálya területét és a stadiont jelképes egy euróért, közben fedezi a rezsiköltségeket, mint például a művelődési otthonban. Tisztában vagyunk a segítség jelentőségével, és hálásak is vagyunk érte, ahogy az ifjúsági csapatok utazási költségeinek biztosításáért is, amely tavaly 9000 eurót igényelt. A város tavaly 7800 euró értékben megtérítette a pályakarbantartással kapcsolatos számláinkat is" – mondja a klubelnök, aki 2022-ben foglalta el tisztségét. A város támogatásának tavalyi szintje szerinte teljesen kielégítő volt, ha idén is ilyen szinten maradna, a klub vezetősége a tagság nevében is hálás és elégedett lesz. Hozzáteszi, hogy a város vagy a szponzorok támogatása nem a klubvezetésnek vagy magánszemélyeknek szól, hanem a klubhoz kötődő sportolóknak, köztük például annak a 126 gyermeknek, akik néha egyszerre vannak a pályán az edzéseken. „Mindannyian, a klubvezetés és a játékosok, Zselíz várost képviseljük, és támogatóinkhoz hasonlóan mi, a VSK tagjai is támogatjuk a sporttevékenységet. A felnőttcsapat szállítását saját autóinkkal biztosítjuk, a játékosok mezeit édesanyám mossa, a takarítást az itt lakó brazil játékosok biztosították."

A város mellett több kisebb helyi szponzor is támogatja a klubot, bár mint az elnök megjegyezte: minél jobban játszanak a csapatok, annál kevésbé adakozóak a szponzorok. A VSK további bevételei a személyenként 15 eurós tagsági díjakból, valamint a 3 eurós belépődíjakból származnak. A hazai meccsek átlagos látogatottsága 168 fő, ami két hazai meccs esetén 1000 eurót jelent havonta. Persze időnként ennél jóval magasabb látogatottságot is regisztráltak, például az Ipolyság elleni rangadón 700 néző volt. A VSK elnöke hozzátette, hogy pályázatokból is próbálnak forrásokat szerezni. Idén az SPP-nél pályáztak, és kihasználták Nyitra megyének a bejegyzett ifjúsági labdarúgók támogatására meghirdetett új programját. A játékosonként 50 eurónyi támogatásból idén 4050 eurót sikerült szereznie a városi sportklubnak.

Levicky László

A Föld napja ismét sok önkéntest mozgósított. Nekik köszönhetően évről évre kevesebb a szemét.

Az idei Föld napja, amelyet Zselízen április 13-án, tehát a világszerte ismert április 22-ei időpont előtt több mint egy héttel korábban tartottak, újabb tanúbizonyságot tett a helyi polgári társulások és a hozzájuk környezetvédelmi megfontolásból csatlakozó lakosok megerősödött polgári tudatosságáról. A Föld napja alkalmából több zselízi szervezet hangolta össze tevékenységét, és tisztított meg előre kiválasztott helyszíneket. Az önkéntesek partnere a Takarítsuk ki Szlovákiát! kezdeményezés volt, amely eszközöket biztosított a hulladékgyűjtéshez. Mint azt több, különböző helyszínen dolgozó résztvevő is megerősítette, nem kis mennyiségű hulladékot sikerült összegyűjteni, de az elmúlt évek szisztematikus, az illegális lerakatok felszámolása érdekében kifejtett munkájának eredménye látható, a természetben egyre kevesebb a szemét.

A különböző helyszíneken folyó tevékenységben sok önkéntes vett részt. Bár több szervező szerint sokkal nagyobb részvétel lenne kívánatos, más rendezvényekkel összehasonlítva a Föld napja mozgósítási képessége rendkívül jónak értékelhető. Az önkénteseket a város is támogatta, amely biztosította az összegyűjtött hulladék elszállítását.

Az Želiezovčan polgári társulás tagjai a szabadtéri színpadnál gyűltek össze, ahonnan kis csoportokban indultak el különböző irányokba. „Polgári társulásunk nevében szeretnék köszönetet mondani minden résztvevőnek, aki csatlakozott hozzánk a város egyik legszennyezettebb területének megtisztításában. 45-en gyűltünk össze, a

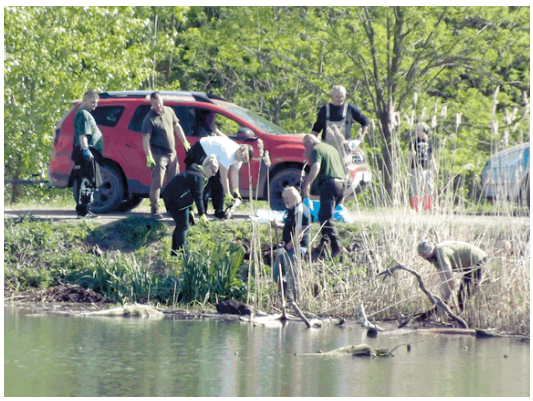

Želiezovčan PT, a városi sportklub tagjai és számos önkéntes, köztük sok fiatal. Csoportokra oszolva megtisztítottuk az egész környéket. Szemetet gyűjtöttünk a városi parkban, a bikepark körül, a közeli kiskertek mellett, a szabadtéri színpadnál és természetesen a Sári-patakban. Jó érzéssel távoztunk a városunk környezetéért végzett becsületes munkát követően” – értékelte a tevékenységet Miroslav Kriška, a Želiezovčan PT egyik legaktívabb tagja.

A Csemadok helyi szervezetének tagjai és szimpatizánsai, akik tavaly az Árok-major felé vezető úton együttműködtek a Želiezovčan PT-vel, ezúttal egy Garam melletti, erősen szennyezettnek ítélt helyszínt választották. Az önkéntes munkában mintegy kéttucatnyi résztvevő vett részt, akik a kiválasztott helyszín mellett a Sacher-ház udvarát is megtisztították. „Köszönjük mindenkinek, aki fontosnak tartotta, hogy tegyen valamit a környezetünkért. Külön öröm számunkra, hogy sok gyermek és fiatal csatlakozott hozzánk. Köszönjük a városi hivatalnak és a Križovič autóműhelynek, hogy elszállították az összegyűjtött hulladékot. Úgy gondoljuk, hogy a magunk módján hozzájárultunk Földünk, városunk, otthonunk környezetének javításához” – mondta Csonka Ákos, a munka egyik szervezője, aki megerősítette: az önkéntes tevékenységnek is köszönhető, hogy a természetben található szemét mennyisége folyamatosan csökken.

A Szlovákiai Horgászszövetség helyi szervezetének tagjai a Mikulčan polgári társulás tagjaival együtt gyűjtötték a szemetet a kis vízi erőmű közelében. „Április 13-án, szombaton 62 résztvevő gyűlt össze az erőműnél. A szemetet a vízi erőmű körül, a környező erdőkben és a vízben is gyűjtöttük. Összesen 35 zsáknyit szemetet, nagyméretű hulladékot, elektromos készülékeket és egyebet gyűjtöttünk össze. Az összegyűjtött hulladék között tényleg minden elképzelhető megtalálható volt. Szeretném megköszönni minden résztvevőnek, hogy hozzájárult a város e részének megtisztításához” – nyilatkozta az önkéntes munka főszervezője, Fuxhoffer Lajos, a helyi horgász-szervezet elnöke. Hozzátette: előző nap a helyi speciális alapiskola tanulói végeztek társadalmi munkát a Garamnál, akik 4 zsák szemetet gyűjtöttek össze a híd környékén.

Szódón több mint 40 résztvevő gyűlt össze a helyi kultúrház udvarán az itt nagy hagyományokkal rendelkező tevékenységre. Onnan különböző irányban indulva tevékenykedtek, a többség az ártéri erdőben, néhányan a templom környékén, a temetőben és a település különböző pontjain takarítottak. Míg a város más részein sok fiatal vett részt a Föld napján, addig Szódón a tizenévesek mellett nagy számban voltak jelen kisgyermekes szülők csemetéikkel. Ahogy elmondták, így vezetik őket évről-évre a természet és a környezetük iránti tiszteletre. A többi helyszínhez hasonlóan a munkát itt is finom gulyás melletti közös időtöltés koronázta meg. (***ik***)

Mindkét helyi alapiskolában a tavalyinál több elsős érkezik

Áprilisban tartották a leendő első osztályosok beiratkozását a helyi alapiskolákban. A beiratkozási számok mind a Béke utcai szlovák nyelvű alapiskolában, mind a Komenský utcai magyar tanítási nyelvű alapiskolában azt jelzik, hogy a tavalyihoz állapothoz képest idén szeptemberben több első osztályos kezdi meg az iskolalátogatást.

A szlovák tannyelvű alapiskolába 72 leendő első osztályost írattak be, ami 9-cel több, mint a tavaly áprilisban beíratott gyermekek száma. A beiratkozott

gyerekek között 42 fiú és 30 lány van, 45-en helybéli lakosok, 27 leendő elsős pedig a közeli településekről utazik majd be. „Legfeljebb három első osztályt tervezünk nyitni, mivel a felső tagozaton helyhiány miatt kénytelenek vagyunk egy kivételével minden évfolyamban osztályokat összevonni, és így a maximumra növelni az osztálylétszámot" – tájékoztatott az iskola igazgatósága.

A magyar tanítási nyelvű alapiskolába 29 leendő elsőst írattak be, köztük 18 fiút és 11 lányt. „A beiratottak közül 18-an a helyi Cimbora magyar tanítási nyelvű óvodából, a többiek a zselízi Lienka, a garammikolai Hopsasa óvodából, illetve Kisölvedről, Nyírágóról, Sáróból, Csatáról és Nagyölvedről érkeznek. A tavalyi évhez képest 7-tel több gyermeket írattunk be, és várhatóan két első osztályt nyitunk" – osztotta meg a jó hírt Sokol Zsuzsanna igazgatóhelyettes. (*ik*)

A mikolai lakásokról tárgyalnának

Az építési bizottság, majd ezt követően a képviselő-testület ülésének összehívását kérte a testület áprilisi ülésén Miroslav Hasznos azzal az indokkal, hogy megtárgyalhassák a nemrég épült garammikolai lakások város általi megvásárlását. Ahogy megjegyezte, a lakások minden tekintetben megfelelnek az Állami Lakásfejlesztési Alap (ÁLA) és a közlekedési és fejlesztési minisztérium feltételeinek, bizonyos paraméterekben túl is teljesítik a követelményeket. A támogatási kérvényeket azonban május végéig be kell nyújtani. Az ügyben kialakult vitában Kovács Kázmér, az építési bizottság elnöke megjegyezte, hogy a lakások még nem kapták meg a használatbavételi engedélyt, és több mint valószínű, hogy május végéig sem változik a helyzet. „A használatbavételi engedély nélkül a város nem kérvényezheti az állami támogatást, ráadásul nem jutottunk még dűlőre a munkásszálló megvásárlására igényelt támogatási kérvény benyújtásáról sem" – jelentette ki az építési bizottság elnöke, a város alpolgármester. Ugyanakkor hozzátette, nincs ellenére, hogy a város tárgyaljon a lakások megvásárlásáról, főleg a Miroslav Hasznos által felvázolt feltételek mellett, amelyek – ideális esetben – csupán lakásonként ezer eurós városi önrésszel számolnak. Tárgyalási hajlandóságát a többi képviselő és a polgármester is jelezte, így nem kizárt, hogy május folyamán tárgyal erről az építési bizottság és a képviselő-testület. Kérdés, hogy sikerül-e időben megszerezni a használatbavételi engedélyt, illetve hogy a felek mire jutnak a rendkívül rövid határidős korlátokban. (*ik*)

Egyik iskolába sem...

Tizenegy zselízi gyermeket nem írattak be időben a helyi alapiskolák egyikébe sem. Ahogy a helyi magyar tanítási nyelvű alapiskolából tudatták, egy gyermeket a beiratkozási határidő után még beírattak hozzájuk, de még mindig 10 olyan iskolaköteles korú gyermek van a városban, akiket a szüleik nem írattak be Zselízen iskolába. Monika Melichová városi tanügyi szakelőadó szerint a városnak lépnie kell ez ügyben. Az első körben levélben keresi meg a szülőket, mert a jelen helyzetet az is előidézhette, hogy a gyermeket egy másik település alapiskolájába írattak be. Ezt a szülő vagy az érintett önkormányzat tudja majd megerősíteni. Azokat a szülőket, akik egyáltalán nem írattak be gyermeküket, és nem válaszolnak a város felhívására, az önkormányzat a városi rendőrségen segédletével keresi meg.

(*ik*)

Lakásmustra Jahodován

A lakások iránti igény városunk népességének fokozatos csökkenése ellenére sem lankad. Mivel részben piaci igényről van szó, az önkormányzat mellett magáncégek is részt vesznek az új lakhatási lehetőségek kialakításában. Legújabban egy magánbefektető a Garammikola és Szódó közötti területen, a főút mellett kínált új családi házakat és telkeket.

A Jahodová projekt, ahogy az ingatlanfejlesztő elnevezte a Garammikola és Szódó közötti új építési telkek és családi házak lakóparki ingatlanprojektjét, jelenleg 6 családi házat és 18 telket kínál eladásra. Hosszabb távon összesen 31 építési telek létrehozásával számol. A házak beépített területe 131 m^2, használható területe 111 m^2, az elkészült házakat az ingatlanfejlesztő 133 és 160 ezer euró közötti áron kínálja. Az építési telkek területe 435–1160 m^2, és 45 eurós négyzetméterenkénti áron kínálják őket, a több kivitelezésben rendelhető modellházak ára 154 és 215 ezer euró között van.

Az ingatlanfejlesztő az együttműködő ingatlanközvetítő-irodával április 6-án, szombaton nyílt napot szervezett. Az érdeklődés nyilvánvaló volt, látogatásunk során több érdeklődő is benézett, és egyikük komoly vásárlási szándékát is jelezte az egyik kész házzal kapcsolatban. Amiben a látogatók megegyeztek, hogy a házak sokkal tágasabbak, mint első látásra tűnnek. A felépült házak az A0+ energetikai osztályba sorolódnak, fűtő infrapanelekkel, rekuperációval, víz- és villamos hálózatra való csatlakozással rendelkeznek. A szennyvízelvezetést ideiglenesen emésztőgödrökkel biztosítják, ám a fejlesztő tájékoztatott, hogy tervezik a terület csatornahálózatra való csatlakoztatását. (*sz*)

Áprilisi önkormányzati ülés

A város támogatja a bajba jutott mezőgazdászt

Május 25-én a városi hivatal esketőtermében tartotta a zselízi városi képviselő-testület sorrendben a 17., idén csupán a második ülését. A bevezető teendők után a képviselők a költségvetés idei első módosításával foglalkoztak. Monika Tomeková városi közgazdász tájékoztatta a jelenlevőket, hogy a módosítás lényege a város folyó bevételeinek több mint 51 ezer euróval való növelése. A változás a közigazgatási pénzügyek alakulásának legutóbbi előrejelzése alapján a részadóból származó bevételeket, valamint az adón kívüli bevételeket, köztük a választásokkal kapcsolatos kiadásokat, a családi pótlékot és a menekültek elhelyezésének finanszírozását érinti. A képviselő-testület a következő sarokszámokkal hagyta jóvá a módosítási tervezetet: a folyó költségvetést 274 806,46 eurós többlettel, a tőkeforgalmi költségvetést 685 039,08 eurós hiánnyal, a bevételi pénzügyi műveleteket 417 883,42 eurós többlettel, az összbevételeket és -kiadásokat kiegyenlített, 8 680 578,87 eurós egyenleggel.

A testület arról határozott, hogy Kiss Klára gazdálkodónak 9000 eurós támogatást nyújt, hogy fenntarthassa foglalkoztatási képességét. Mint Csenger Tibor, a gazdasági bizottság elnöke megjegyezte, a mezőgazdász kérvényét a bizottságban megtárgyalták, és a támogatás megítélését javasolták. Hozzátette: a kérvényező a második legnagyobb helyi adófizető, és eddig mindig időben teljesítette a város felé fennálló kötelezettségeit. Monika Tomeková megjegyezte, hogy kérvényét azért nyújtotta be, mert tavaly tűz ütött ki gazdaságában, amely a járműparkjának jelentős részét megsemmisítette.

A képvsielő-testület jóváhagyta egy 53 m²-es telek értékesítési szándékának közzétételét 16,60 eurós egységáron, összesen 880 euróért különleges elbírálás alapján a valós és a telekkönyvi állapot összehangolása céljából egy meghatározott kérelmező részére. A testület tudomásul vette a város tulajdonában lévő, nem lakáscélú helyiségek bérbevételére benyújtott pályázatokról szóló jelentést. Amint arról Haris Péter, a városi hivatal vagyongazdálkodási és szolgáltatási osztályvezetője tájékoztatta a képviselőket, a közelmúltban egy pályázat érkezett a szolgáltatások házában lévő 40 m² alapterületű helyiség bérbevételére 22 euró/m²/év bérleti díjért. A bérlő az épület 1. emeletén található helyiséget pénzügyi tanácsadás céljából veszi bérbe. A képviselők jóváhagyták egy 37 m²-es, transzformátor-állomás alatti szódói telek értékesítését. Kovács Kázmér alpolgármester szerint a trafóállomás megfelelő villanyhálózati kapacitást biztosít majd a városrészben tervezett további lakásfejlesztéshez. A Nyugat-szlovákiai disztribúciós Rt. különleges elbírálás alapján 100 eurót fizet a telekért. A testület jóváhagyta a határozatok teljesítésének ellenőrzéséről szóló jelentést, valamint a városi rendőrség idei februári és márciusi tevékenységéről szóló jelentést. (*ik*)

A csatornahálózatot várhatóan júniusban adják át

Júniusban várható az újonnan kiépített zselízi csatornahálózat-rész használatbavételi engedélyének kiadása – jelentette ki április végén Juhász András polgármester. A törvény értelmében a polgároknak a határozatot követő két éven belül kell majd csatlakozniuk. A polgármester megjegyezte, hogy egy előzetes felmérés szerint a lakosok körében nagy az érdeklődés a csatornahálózatra való csatlakozás iránt.

„A csatornahálózat határidőre, 2023. november 13-ára elkészült. November 29-én átadtuk a szükséges dokumentációt a jóváhagyási kérvénnyel együtt a Nyitrai Járási Környezetvédelmi Hivatalnak, amely az ilyen jellegű építkezések hatósági jogköreit látja el. Azóta a hivatal annyit tudott előre lépni, hogy május 17-ére írta ki az engedélyezési határozat kiadását megelőző terepszemlét. Ezt követően adják ki a határozatot, majd 15 napot kell várnunk arra, hogy jogerőre emelkedjen. Ez azt jelenti, hogy várhatóan júniusban a kezünkben lesz a használatbavételi engedély. 30 év kellett a beruházás előkészítéséhez, 18 hónap magához a munkához, és fél év a jóváhagyás kiadásához” – foglalta össze a polgármester a csatornahálózat-építés jelenlegi állását és egyes szakaszainak ütemezését. Hozzátette: az engedélyeztetési folyamattal párhuzamosan a város már tárgyal a vízművel kötött üzemeltetési szerződésről. „Nem fogjuk felesleges adminisztrációval terhelni a lakosokat, a háztartási csatlakozásokról szóló bejelentést tömegesen intézzük, majd a vízműnek átadjuk a bekötések listáját. A lakosoknak a csatlakozási tervdokumentáció elkészítésével sem kell foglalkozniuk” – nyilatkozta a polgármester.

Arról is tájékoztatott, hogy a Nyugat-szlovákiai Vízművek (ZsVS) folyamatosan ellenőrzi a csatornahálózat állapotát. Az ellenőrzések során kiderült, hogy a lakosok egy része már a csatornahálózatba engedte az emésztőgödrök tartalmát. „Ez ugyan nem legális, de a szennyvíztisztító telep a csatornahálózat üzembe helyezése után a tervezett felújítása előtt is bírja majd kapacitással, hiszen most is 10 ezer ekvivalens lakosra van méretezve – jelentette ki Juhász András. A ZsVS 2,3 millió eurós keretbúl äjítja majd fel a zselízi szennyvíztisztítót. (*ik*)

Mi lesz a patakkal?

A Sári-patakot május végére megtisztítják, ahogy azt a Povodie Hrona vízgazdálkodó vállalat képviselői az év elején megígérték, ám egyelőre csak a patak környékének kaszálását végzik el. Ahogy a polgármester megjegyezte, a nagyobb volumenű tisztításra csak az év második felében kerül sor. A polgármester hozzátette, hogy a város igyekszik majd átvenni a patak egy részének kezelését, de csak azzal a feltétellel, hogy a jogkör átadásával együtt a finanszírozást is biztosítják hozzá. Ez azonban egyelőre a jövő zenéje, az időpontot – szokás szerint – nem tudjuk megbecsülni, jegyezte meg Juhász András. (*ik*)

Ilyenek (is) voltak a 80-as évek

A város történelme persze nem csak a Becseiekről, az Esterházyakról és Schubertől szól. Számunkra, akik emlékszünk még a 20. század 80-as éveire, úgy tűnik, mintha csak most múltak volna el, pedig valójában már négy évtized választ el tőlük, és az akkor történtek más sokak számára történelmi eseményeknek számítanak. Hogy az úgynevezett átkosban sem volt minden sötét és szürke, arról Kajtár Zsuzsanna egykori anyakönyvvezető visszaemlékezései a legjobb bizonyíték.

Egy alkalommal bejött a hivatalba M. Jani bácsi, és így szólított meg:

– Kajtárné asszony, képzelje el, a feleségem nagyon szerette a piros muskátlit, ezért a sírjára azt ültettem. Reggel jól beöntözöm, a levelek nedvesen tartják, és egész nap jól elvan. Hajnalban, amikor kimentem öntözni, azt láttam, hogy egy lila pizsamás nő válogatja a friss sírról a vágott virágokat. Hogy ki lehetett, nem tudom, nem ismerem, de sírról virágot lopni, ez gyalázat.

– Jani bácsi – mondtam neki – most nekem sok a dolgom, de elgondolkodom erről, jöjjön vissza később.

El is gondolkoztam az ügyön. Pizsamában hajnali fél ötkor a város másik végéből nem megy senki. Tehát az illető minden bizonnyal a közelben lakik. De minek neki annyi virág, amit a sírról lopott? Talán egy új sírra. Ki is halt meg? Igen, a közelben most halt meg egy néni, és a fiának az élettársa szeretett lopni.

Amikor Jani bácsi visszajött, kérdezte, gondolkodtam-e az eseten.

– Gondolkodtam, Jani bácsi. Ma délután kettőkör menjen ki a temetőbe, épp egy temetés lesz. A koporsónál egy nő áll majd, nagy, borsószemű könnyek hullanak majd a dülledt szeméből. Nézze meg jól azt a nőt, hasonlít-e a hajnalban látott lila pizsamás nőre.

Másnap Jani bácsi ismét bejött a hivatalba.

– Hallja, Kajtárné, ha a boszorkányokat égetik majd, maga is köztük lesz. Hát ő volt az, a lila pizsamás nő. Honnan tudta...?

Hát igen, nem boszorkányság volt, csak színtiszta logika. És persze az is kellett hozzá, hogy ismerjem az embereket, és én jól ismertem őket.

***

A rendfenntartó bizottságnak voltam a jegyzőkönyvvezetője, és éppen a kihágásokat tárgyaltuk. Feljelentették a roma Venclit, hogy a gyermeke iskolakerülő. Emlékszem, hogy az iskolai kötelezettség elmulasztása a 11-es paragrafus volt.

– Rafael úr, magát meg fogják büntetni – mondtam neki.

– Ha a kis nyugdíjamból valamit elvesznek, miből fogok megélni? – próbálkozott Vencli.

– Másféle büntetés is létezik, de mindenképpen megbüntetik. Nem szabad ilyet csinálni. Miért nem jár a gyerek iskolába?

– Kajtárné asszony, hát én elmondom magának. Látja én ilyen nagy darab ember vagyok, rám nem kapni ruhát a Kiss Gyurkánál. (A Tóth György vezette ruhaüzlet a mai Galata üzlet helyén volt.) Nekem Pozsonyba kell mennem ruhát venni. (Persze új ruhát az életben nem láttam rajta.) A gyereknek így már nem jut kabátra. Ha nincs kabátja, nem mehet iskolába, ha hideg van.

– Rafael úr, ebben van logika, ezért enyhébb is lehet a büntetése emiatt, de most május van, akinek tíz kabátja van, az is kabát nélkül jár, hisz jó idő van.

– Igaza van! Holnap megy is a gyerek iskolába – adta meg Vencli a frappáns választ.

(ik)

Ki volt Ifiúr és hogyan tette híressé Zselízt?

A 80-as években Zselíznek többek között az ügetősportért rajongó Deák György vezetésével működő állami gazdaság színeiben versenyző Ifiúr nevű ügető szerzett hírnevet. Deák versenyistállót alapított Zselízen, amelyet először El Paso, később az országos derby-győztes Ifiúr, majd Nemecsek képviselt sikeresen. A zselízi Ifiúr 1984-ben megnyerte a Csehszlovák Ügető Derby-t, ami azóta egyetlen szlovák edzésű lónak sem sikerült.

Ifiúr (H) 1980-ban született a mezőhegyesi magyar ménesben. Apja, Zeusz az 1970-es évek közepén a budapesti ovál abszolút elitjébe és a szocialista országok élmezőnyébe tartozott 1:19,2 perces kilométeres idejével. Anyja, Rokon 1:26,7 perces rekordjával az ügető középmezőnyéhez tartozott. Az országos ügető évkönyvében megemlítették, hogy apai ágon az amerikai ügetők George Wilkies, korabeli ügetőbajnok által alapított vonalából származott. Ebből a vérvonalból származott a korabeli ügetőkirály, Greyhound. Az anyja francia tenyésztésből származott.

Kétévesként kezelték, 8 futamban vett részt, három helyezést ért el 1:28,3 perces kilométeres idővel. Háromévesként 23 futamon 10 alkalommal tudott nyerni, és 153 800 forintot keresett. Legértékesebb győzelmét a Magyar Ügető Derbyn aratta 2600 méteren 1:24,6 perces (/km) idővel.

4 évesen a zselízi állami gazdaság istállója vásárolta meg, és 14 futamon 9 alkalommal diadalmaskodott, köztük a Csehszlovák Ügető Derbyn 2800 méteren 1:30,6 perces (/km) idővel és a prágai Velká Chuchlán, ahol a St. Leger Ügetőversenyen 2800 méteren 1: 27,9 perces (/km) idővel verte a mezőnyt. Ez évben 98 700 koronát keresett. A Stary Háj füves pályáján futotta személyes rekordját – 1:24,1 percet, az 1800 méteres távon a kiváló cseh Iubitot is megverte.

KÔŇ ROKU '84 IFIÚR (ZEUSZ - ROKON)
ŠTÁTNY MAJETOK, národný podnik, ŽELIEZOVCE

Indult az orosházi Duna Kupán is, ahol erős mezőnyben csupán „amerikai" Dick Matserup hátát kellett néznie a célban. A jugoszláviai Adán minőségi salakpályán 1: 22,1 perces egyéni csúcsot futott. Sikerei mögött Oto Suchovský edző és az amatőr Karol Hlinka állt.

További teljesítményei: 5 évesen nem volt sikeres: 12 rajt, 0 győzelem, 12 500 koronát keresett, legjobb ideje 1:22,7 perc, edzője Alkér Imre. 1986-ban: 21 rajt, 0 győzelem, 23 500 korona bevétel, egyéni legjobbját 1:21,0-ra javította, edzője Václav Voříšek. Hétévesen: 16 rajt, 2 győzelem, 34 050 korona bevétel, legjobb ideje 1:21,1 perc, edzője V. Voříšek és František Tihelka. 8 éves korában: 14 rajt, 3 győzelem, 50 400 korona bevétel, új 1:19,3 perces személyes rekordját a Duna Kupán az Öregligetben érte el, edzője: dr. Tihelka. Nagy András vezetése alatt 1989-ben és 1990-ben egy sérülést követően nem ért el sikereket. 1991-ben: 17 rajt, 4 győzelem, 32 060 korona bevétel, legjobb ideje 1:27,0 perc, edzője Nagy András, segítője Alkér Imre.

Összeállította: Vanek Lajos, ik

Zselíz 750. születésnapja – 1274-ből származik első írásos emléke

3→

Ezekből az adatokból nyilvánvaló, hogy Zselíz már több évezrede lakott terület, illetve, hogy valamilyen formában településként létezik és kapcsolatban áll különféle civilizációkkal és kultúrákkal. Mindazonáltal az is bizonyított, hogy története során számos viszontagságon ment keresztül. Járványoknak, katonai pusztításoknak többször áldozatul esett, amik miatt voltak időszakok, amikor el is néptelenedett. Más korokban, több alkalommal pedig mezővárosi rangra emelkedett, majd újra elvesztette azt. Legutóbb várossá az 1960-as közigazgatási reform által vált, amikor egyben megszűnt a Zselízi járás, így járási székhely lenni.

Mindezek apró, kiragadott részletecskéi csak városunk történetének, hiszen bővelkedik a gazdagabbnál-gazdagabb történetekben. Ráadásul minden bizonnyal a történelemtudomány mindmáig csak kis szeletét tárta fel mindannak, ami otthonunk területén az évezredek során történt. A múltunkat, a gyökereinket fontos ismernünk, de még fontosabb táplálkoznunk, tanulnunk belőle és biztató jövőt építeni rá.

Csonka Ákos

Térkép az 1738 utáni időszakból (helytartói térképek 1738 - 1875, Magyar Nemzeti Levéltár)

Zselíz népességének alakulása a népszámlálások alapján

Forrás: telepulesek.adatbank.sk

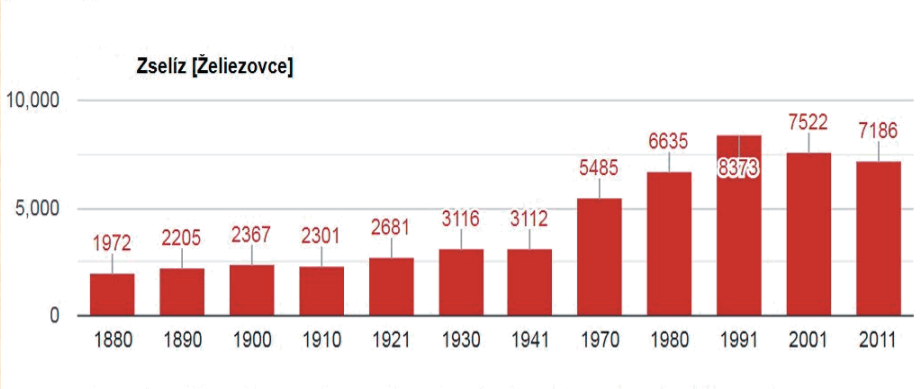

Nem csak az ördög, a történelmi tények...

5→

Két évvel később, 1904 áprilisában ez a hír jelent meg a Bars-ban:

***Új csendőrőrs**. A belügyminiszter Zseliz községben egy öt főből álló csendőrőrsnek felállítását elrendelte, a mi igen czélszerű intézkedés volt, mert addig a nagysallói őrshöz volt csatolva, a melynek igen nagy területen kellett szolgálatot teljesíteni.*

Amint látjuk, a szemtanúk továbbadott elbeszélése ugyanúgy kiegészíti egy hely történelmét, mint egy életrajz apró mozzanata vagy egy-egy fennmaradt újságcikk. Ahogy a zselízi múzeumigazgató mondja, ahova lépünk, mindenütt ott a történelem, és mindenhol csodálatos dolgokra lelhetünk Mint ahogy a Bars hetilap böngészése során ő is rátalált egy említésre édesapjáról, Polka Ferencről, mint az Esterházy János vezette Egyesült Magyar Párt egyik tagjáról.

Levicky László

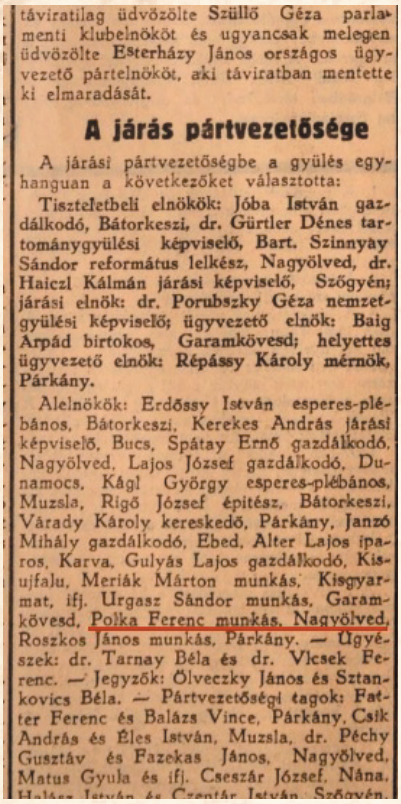

táviratilag üdvözölte Szüllő Géza parlamenti klubelnököt és ugyancsak melegen üdvözölte Esterházy János országos ügyvezető pártelnököt, aki táviratban mentette ki elmaradását.

A járás pártvezetősége

A járási pártvezetőségbe a gyülés egyhanguan a következőket választotta:

Tiszteletbeli elnökök: Jóba István gazdálkodó, Bátorkeszi, dr. Gürtler Dénes tartománygyülési képviselő, Bart. Szinnyay Sándor református lelkész, Nagyölved, dr. Haiczl Kálmán járási képviselő, Szőgyén; járási elnök: dr. Porubszky Géza nemzetgyülési képviselő; ügyvezető elnök: Baig Árpád birtokos, Garamkövesd; helyettes ügyvezető elnök: Répássy Károly mérnök, Párkány.

Alelnökök: Erdőssy István esperes-plébános, Bátorkeszi, Kerekes András járási képviselő, Bucs, Spátay Ernő gazdálkodó, Nagyölved, Lajos József gazdálkodó, Dunamocs, Kágl György esperes-plébános, Muzsla, Rigó József építész, Bátorkeszi, Várady Károly kereskedő, Párkány, Janzó Mihály gazdálkodó, Ebed, Alter Lajos iparos, Karva, Gulyás Lajos gazdálkodó, Kisujfalu, Meriák Márton munkás, Kisgyarmat, ifj. Urgasz Sándor munkás, Garamkövesd, Polka Ferenc munkás, Nagyölved, Roszkos János munkás, Párkány. — Ügyészek: dr. Tarnay Béla és dr. Vlcsek Ferenc. — Jegyzők: Ölveczky János és Sztankovics Béla. — Pártvezetőségi tagok: Fatter Ferenc és Balázs Vince, Párkány, Csik András és Éles István, Muzsla, dr. Péchy Gusztáv és Fazekas János, Nagyölved, Matus Gyula és ifj. Cseszár József, Nána,

Zselízről a világírnévig

4→

forgalmazásával párhuzamosan nyílt meg az ikonikussá vált Hotel Sacher is, amelynek folyosóin és titkos szeparéiban sokszor Európa története íródott. A szálló azóta is a bécsi opera tőszomszédságában várja az igényességet és luxust kedvelő vendégeket.[6] Elmondhatjuk, hogy mindez Zselíz szülöttének, Eduard Sachernek köszönhető.

A Monarchia nemzetek fölött álló történeti hagyományai nyomán jött létre városunkban a Sacher Polgári Társulás, amely a helyi Sacher-hagyomány életben tartását, a Sacher Ház felújítását, ill. a többnemzetiségű Zselíz történelmi értékeinek ápolását és népszerűsítését tűzte ki céljául. A Sacher-hagyomány bemutatása mellett fontos feladatunknak tekintjük városunk társadalmi és kulturális életének támogatását, a zselízi lokálpatriotizmus erősítését és a város hírnevének népszerűsítését belföldön és külföldön egyaránt. Publikációink és rendezvényeink mellett kétnyelvű honlap (wwww.sacherhouse.com), Facebook oldal (Sacherhaus Zseliz) és Youtube csatorna (sacherhauszseliz1843) is népszerűsíti a világhírű család zselízi vonatkozásait.

Kepka Márk,
a Sacher Polgári Társulás elnöke

[6] A bécsi szálló Anna Sacher (Eduárd hitvese) 1930-as halálát követően kikerült a család kezéből és *a Gürtler – Winkler család kezébe került.*

kántorként is működött ugyanúgy, mint Goldstein Ábrahám, aki előimádkozó és sakter is volt. Melamedként, azaz tanárként Schiff Zsigmond működött. Az 1. világháborúban Zselízen hősi halált halt Adler Viktor, Adler Béla, Fischer Miksa, Szódón pedig Fischer Izidor és Fischer Jenő. Garammikolán nem esett el egyetlen zsidó származású katona sem. Már a 19. század közepétől létezett zsidó temető Szódón, amelynek a délkeleti sarkában még ma is 3 sír felfedezhető (Bartha Hugó, Frisch Adolf és Frisch Neti). Garammikolán is létezett zsidó temető, amelyet azonban a 2. világháború után felszámoltak. Jelenleg a helyen a Hasznos család raktárépülete áll. A zselízi zsidó temető többé kevésbé megmaradt az eredeti formájában. A református temető északnyugati oldalán található. Jelenleg 43 álló és egykori sírhely fedezhető fel. Javarészt magyar nyelvű felirattal is rendelkeznek a sírkövek. A zsidók virágok helyett követ szoknak rakni a szeretteik síremlékére, így szokás ez Zselízen is. Innen is megfigyelhető, hogy mely családok síremlékeire járnak emlékezni. Csehszlovákia megalakulása után megnőtt a helyi zsidó közösség létszáma. Aktívan részt vettek a gazdasági életben. A 1920-as évek elején a zselízi hitközség lélekszáma a hozzá tartozó települések zsidó lakosaival együtt kb. 200 főre nőtt. A helyi hitközség elnöki tisztségét létezésének szinte egész ideje alatt Róth Márk kereskedő töltötte be. Tulajdonukban volt egy zsinagóga, mikve (rituális fürdő), kóser mészárszék, iskola és temető. Saktert is alkalmaztak, aki egyben hitoktatóként is működött. A zselízi zsinagóga 1922—23 között épült. Hozzá tartozott az iskola épülete és a zsinagóga udvarában található mikvével. 1911-ben alakult meg zselízen egy zsidó magániskola, amelyet Horn Lipót alapított. 18 gyermeket oktattak benne, köztük több nem zsidó vallású gyereket is. A zsidó iskolaköteles gyermekek létszámcsökkenése miatt az iskolát az 1925/26-os tanévben bezárták. A 30-as években Zselíznek önálló rabinátusa lett, amelyhez 15 község tartozott. 1933 ban a hitközség elnöke Kohn Izidor volt. Egyetlen rabbijuk 1932-től 1944-ig Jungreisz Halevi Árón volt. Ő vezette az anyakönyveket és megalapította a helyi Talmud Tóra iskolát, ahova a környező települések diákjai jártak. A zselízi zsinagóga kántora, saktera és metszője egy személyben Seidner Jákob volt. A hitközség írnoka (jegyzője) Nemsitz (Soma) Kornél volt. 1930-ban a zselízi járás 38 településéből 33-ban élt zsidó lakosság. Az összlétszámuk 567 fő volt. Az 1921-es népszámlálás szerint a helyi zsidóság 70%-a vallotta magát zsidó nemzetiségűnek. 1930-ra a számuk 41,1%-ra csökkent, legfőképp magyar és részben csehszlovák nemzetiségűnek vallották magukat. Zselízen vendéglősként Grósz Izsák, Scheiber Sámuel, Halmai Vilmos, Róth Ármin, Spitz Mór és Róth Lajos működött. Vegyes és fűszerkereskedéseket üzemeltetett Fischer Károly, Eibenschütz Jákob, Freund Gusztáv, Klein Dávid, Kohn Adolf, Frommer Zsigmond, Halmai Vilmos, Mittelmann Hermann, Rosenfeld Sándor, Schwimmer Jenő és Mária, Stein Jákob és Weinberger Jónás. Négy ruha- és méterárus üzletet működtetett Blum Jenő, Róth Szidónia, Simon Jenő és Seidner Jenő és Imre és Wohlstein Mór. Vasüzlete Reznyík Péter feleségének, Engel Vilmosnak és Róth Márknak volt. Két háztartási szaküzlet működött, ahol üveg és porcelán termékeket is árultak Steiner Jenőnél és Groszmann Mayernél – az üzletét később fia, András vette át. Két konfekciós üzlete volt a szabóként működő Weimann Mihálynak (később folytatták fiai Aladár és Lajos) és Wertheimer Lipótnak. Rajtuk kívül szabóműhelye volt Fischer Irmának, Nemsitz Arankának és Gemeiner Vilmos feleségének. Cipőboltja Munk Sámuelnek és Seidner Jenőnek volt. Bőrárusként működött Nemsitz Dezső és Zoltán. Papír és könyvkereskedése Deutsch Piroskának volt, a helyi nyomda pedig 1929-től Schultz Ignác tulajdonában volt, akinek a vállalkozását a későbbiekben Laufer Ernő vette át. Több ügyvéd és orvos is működött a városban, mint pl. Dr. Holzer Benő (1921-től), nőgyógyászként Dr. Plesz Zsigmond (1927-től), fogorvosként Dr. Breiner László (1938-tól) és Klein Lajos, aki egyben fogtechnikus is volt. Ügyvédi irodája Dr. Reisz Ferencnek (1926-tól), Dr. Ungár Miklósnak (1927-től) és Dr. Fischmann Imrének volt. Felsorolni is sok lenne ebben a cikkben az összes jelentősebb zsidó származású helyi lakost. Szinte mind aktív tagjai voltak a helyi közösségnek. 1938 novemberében Zselíz és vidéke a Magyar Királysághoz lett csatolva az ideiglenesen egyesített Bars és Hont Vármegye keretén belül. A visszacsatolást követően a zsidó lakosság a növekvő perzekúciók célpontjává vált. A hivatalok megvádolták mindazokat a zsidókat, akik 1918—38 között csehszlovák nemzetiségűnek vallották magukat, vagy támogatták Csehszlovákiát, ezt követően ki lettek utasítva Csehszlovákiába. Az egymást követő zsidó törvények ellehetetlenítették az addigi működésüket. A 2. világháború kitörését követően (1941) felmondtak az összes közalkalmazásban lévő zsidó lakosnak, és fokozatosan csökkentették az aktív részvételüket a gazdasági életben. 1939-ben 20 zselízi magánvállalkozónak vették el a magánvállalkozói engedélyét. 1941 áprilisa és szeptembere között Zselízen szinte az összes zsidó üzlet áruját eladták. Az árut a nem zsidó kereskedők vásárolták fel lényegesen alacsonyabb áron. A férfiakat a világháború során munkaszolgálatba vitték, ahol a frontvonalakon többnyire fizikai munkát végeztek, mint pl. lövészárok ásását. 1944 áprilisában bezárták az összes zsidó üzletet. Kötelezővé vált a sárga Dávid-csillag hordása. Zselízről 1944. május 8-án 122 zsidót (114 zselízi, 2 garammikolait és 6 szódóit) vittek a lévai gettóba, amely eleinte az öreg laktanyában, majd a dohánybeváltó üzem épületeiben működött. Innen 1944. június 13-án lettek deportálva az auschwitzi haláltáborba (1944. június 16-án érkezett meg a Lévából, Kassán keresztül indított vasúti szerelvénnyel). A megüresedett zsidó tulajdonokat szétosztották a rá igényt tartó nem zsidó származású lakosok között. Zselízen a zsidó lakosok után 32 üres ház maradt. A világháborút követően a népszámlálási források szerint 40 főre, más források szerint 20 főre csökkent a helyi zsidó lakosok száma, amely a későbbiekben ahogy már említettem szinte teljesen elfogyott.

Manapság már csupán a síremlékeik és egyes épületeik nyújtanak emléket a helyi zsidó közösség létezéséről, illetve az a pár kiállítási tárgy, amely a Zselízi Városi Múzeumban tekinthető meg. Tragikus sorsuk egyben a mi szégyenünk is. Emlékezzünk, hogy ez a szörnyűség sose ismétlődhessen meg.

Juhász Gábor

A zselízi zsidóság története

A zselízi zsidóság története a város fennállásnak 750 évéből csupán valamivel több mint 100 évig tartott. Ennek ellenére az egyházi és nemzetiségi közösségük egyik legjelentősebb befolyással bírt a város fejlődésének szempontjából. A letelepedésük és a közösségük eltörlése, kiirtása ugyanolyan gyorsan történt. Emlékezetük fájdalmas intőjelként szolgál a jelenkori generációk számára, hogy a politika befolyása milyen gyorsan tud barátokból ellenségeket faragni, hogy az ember milyen gyorsan tud vérengző vadállattá válni. De ne haladjunk még ennyire előre!

A helyi zsidó közösség témáját már a múltban feldolgozták. Elsőként Helena Zubčeková és Pavel Polka könyve, a „Köztünk éltek" című mű teljes terjedelmében ezt a témát kutatja. Írásának idejében még számos akkori és egykori lakos, túlélő emlékezetére építkezett. Ma már az ilyen források ritkaságnak számítanak. A könyv a megjelenésekor hiánypótló műként dolgozta fel a helyi zsidóság történetét. Ezt követően szinte egyszerre jelent meg a lévai Tolnai Csaba „Shalom" és Marta Švolíková „Z histórie židovskej komunity v Leviciach" című könyve, melyek közül csupán az előbbi kiadvány tesz rövid említést a zselízi zsidóságról. Ezeket követően 2014-ben jelent meg a Szlovák Nemzeti Múzeum szerkesztése alatt az „Encyklopédia židovských náboženských obcí", amelyben részletes betekintést nyerhetünk a helyi zsidó közösség kialakulásáról. Jómagam az utóbbi pár évben kezdem el a téma feldolgozását. A már meglevő információk kiegészítésével szeretnék a jövőben kiadni egy teljes körűen feldolgozott munkát. De hol is kezdjük a történetüket?

Mivel a Magyar Királyság bányavárosai viszonylag közül feküdtek Zselízhez, ezáltal a város környékére is érvényes volt az a királyi rendelet, amely megtiltotta a bányák körüli 7 mérföldnyi körzetben (58,45 km) a letelepedésüket. Ez a rendelet több száz éven keresztül volt érvényes Bars és Hont vármegyében. Csupán az 1840-ben jóváhagyott 27. törvény oldotta fel az 1570-től érvényes rendeletet. Ezt követően érkeztek a

A református templom mögött, a mai Garam utcában volt a zsinagóga épülete.

város környékére az első letelepedő családok javarészt a szomszédos vármegyékből, legfőképp Nyitra vármegye településeiből. Az első ismert zsidó összeírás Bars vármegyében 1841-ből származik. Ebből kiderül, hogy az akkori lévai járás 9 településén 213 zsidó vallású lakos élt, ezek közül hatan Zselízen. A városban elsőként Adler Fülöp hattagú családja telepedett le. A síremlékük sajnos nem maradt fenn a helyi temetőben. Az 1845-ös összeszámlálásuk során míg Zselízen csak 5, Szódón már 10 izraelita élt. Számuk 1848-ra 40-re nőtt. Az 1869-es országos népszámlálás során a városban 33, Szódón 36, Garammikolán pedig 2 izraelita élt. A következő, 1880-as népszámlálás adatai alapján Zselízen 45, Szódón 43, Garammikolán pedig 14 zsidó vallású lakos élt. Számuk 1930-ra érte el a maximumot, amikor a város 3116 lakosából 146 vallotta magát zsidónak. Ezáltal az összlakosság 4,7%-a volt Zselízen zsidó. A növekedésük annak is köszönhető, hogy a járási rangra emelt mezővárosba betelepedtek a környező kisebb települések zsidó lakosai. Számuk 1941-ben 142 volt, a holokausztot követően pedig 1948-ban 40-re csökkent, majd szinte teljesen megszűnt. Az 1880-as, 90-es évek legismertebb zsidó családjai közé tartoztak Fischerék, Goldsteinék, Sternék, Scheiberék, Grünfeldék és a Weinbergerék. Fischer Károly családja volt a legnépesebb, összesen 11 gyermekük volt. A 40-es években Szódón élő Steiner Mózes és Bernát családjában 10-10 gyermek volt, Stein Jakabnak és Adler Móricnak 8 gyermeke volt. Garammikolán Hirschberger Joákim családja élt. Joákim apja, Dávid 1836 körül született Garammikolán. A zsidó lakosság többnyire házaló kereskedéssel foglalkozott (A 40-es években Szódón Wischnitzer Jákob, Steiner Mózes és Bernát, Kohn Fülöp, később Kohn Ignác is, Schrank Mózes, Fischer Károly, Mittelmann Herman és Steiner Simon, az 50-es években Garammikolán Fischer Simon, később Frankl Herman foglalkozott házalással), kézműves mesterként (Klein Mór hentes, Schwartz Márk cipész), földbérléssel Garammikolán Schlesinger Lajos foglalkozott, de egyaránt kocsmabérlő is volt. A többségük különböző üzleteket, legtöbbnyire vegyeskereskedéseket működtettek. Az 1870-es években vegyeskereskedést működtetett Mittelman Herman és Adler Fülöp özvegye, Adler Adolf, Grosz Simon és Weinberger Jónás. Kerekudvar pusztán, amelyet jelenleg Nagypusztának hívnak, az uradalmi – gróf Breuner Ágoston féle – pálinkafőzde felügyelője Goldberger Dávid volt. Az 1. világháború előtt megerősödött a zsidó lakosok Zselízre való letelepedési hulláma, melynek köszönhetően létrehozták az önálló ortodox hitközségüket, amely alá 13 település tartozott. A 19. század végén Szódón metszőként működött Wischnitzer Jákob, Adler Mór, Eckfeld Dávid, aki egyben

VACUUM OIL COMPANY A. G.

No. 2073

Firma: 29. am VII 1928

Sie retournierten uns heute folgende Leihemballagen:

Lager:

Lagermeister (Chauffeur):

Rechnungsführer:

REZNIK PETER

obchod zo železom - vaskereskedés

ŽELIEZOVCE - ZSELÍZ

Reznyik Péter és egy számla az üzletéből 1928-ból

Nem csak az ördög, a történelmi tények szépsége is a részletekben rejlik

Valahogy ekképpen hangozhatna Polka Pál, a zselízi városi múzeum vezetőjének jelmondata. A zselízi, személyesen kísért múzeumlátogatások különlegessége is ebben rejlik, persze ha nem vesszük figyelembe az intézmény rendkívül gazdag, különféle történelmi korokat felvonultató lelettárát. „Megtehetném, hogy a látogatóknak csupán felsorolom, amit látnak, néhány száraz tény kíséretében, mint sok más helyen teszik. Ehelyett azonban igyekszem sok kutatómunka mellett az összefüggések keresésével bővíteni a régi korokról szerzett tudásomat, és ezt sajátos módon előadni, ha kell, akár naponta tízszer is. Ez az, amit a látogatók továbbadnak ismerőseiknek, és amiért sok új érdeklődő látogat el hozzánk" – mondja, és néhány történettel illusztrálja állítását.

„Évekkel ezelőtt, amikor tanulmány készült a zselízi kastélyról, együttműködtem az ide érkező szakemberekkel, különféle adatokat szolgáltattam nekik a kastély egykori felszereltségéről. Akkor akadt kezembe a kastély korabeli leltára. Fantasztikus élmény volt áttekinteni, mi volt a kastélyban pl. 1893-ban, mert szerencsére az összeírás az egyes helyiségek szerinti bontásban szerepelt a feljegyzésekben. Csak az érdekesség kedvéért: 103 festmény volt a kastélyban, és tudom, melyik helyiségben mennyi. Az olvasgatás közben felfigyeltem egy különös tételre: fadoboz homokkal, ami több teremben is szerepelt. El nem tudtam képzelni, milyen funkciója lehetett a homokkal töltött fadoboznak. Tizenegy ilyen ládikó volt a kastélyban. Szerencsére később beszéltem egy illetővel, akinek a hozzátartozója a kastélyban dolgozott, és emlékezett is rá, mert gyermekként sokat nevettek ezen. Végül kiderült: ezek köpőládák voltak, amelyeket a gróf használt" – mesél az egyik érdekességről Polka Pál, és folytatja egy további történettel.

„Gyermekkoromtól fogva szerettem a különös festőket, például a francia Toulouse-Lautrecet vagy Csontváry Kosztka Tivadart, akiről akkoriban kevés szó esett. Olvastam az életrajzát, amelyben egy érdekes történetre figyeltem fel. Fiatal korában Léván volt patikus, és amikor egyszer átutazott Zselízen, gyűjtogatás lett a vége."

Az esetről a festő így ír az életrajzában (rövidítve):

– Az első tanulmányutam gyűjtogatással kezdődött. 1873. december 1-jén kellett volna a lévai gyógyszertárba belépnem. Fogat hiányában utalva voltam a lisztszállító fuvarosokra. Amikor a Nap eltávozott, fáztunk, gyalogoltunk. Nem ettünk semmit, mert pálinkánál egyebet nem kaphattunk. Éjfél felé zúzmarás hideg volt. Dideregve jöttünk Zselízre, a Hunyadi grófok fészkébe, ahol a korcsmáros nem akart kinyitni, mi pedig nem bírtuk a hideget elviselni. Megfenyegettük a korcsmárost, hogy felgyújtjuk a boglya szalmát, de ő erre sem reagált. A boglyát hát felgyújtottuk. Fagyos testünket átmelegítettük, s azután, mintha semmi sem történt volna, tovább vonultunk éhes lovainkkal Kálnóig, ahol tisztességes házra akadtunk…

Zselízi romák a 20. század elején

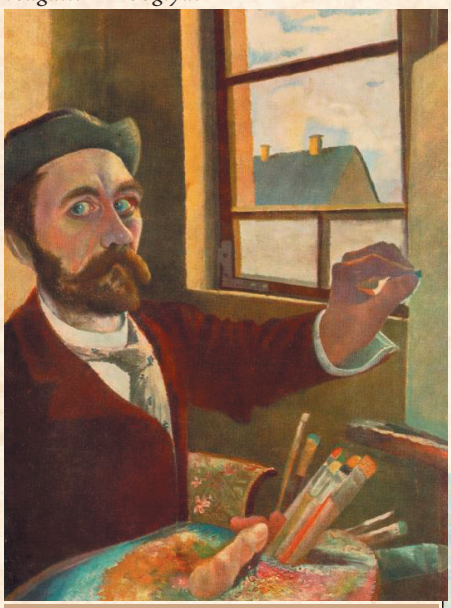
Önarcképen Csontváry Kosztka Tivadar, aki Zselízen átutazva gyűjtogatott

„Igen, a kedvenc festőm, akit Magyarország- és Európa-szerte ismernek, Zselízen felgyújtotta a vendéglős szalmáját. Az ilyen kis részletek, történetek mutatják, hogy a nagy személyiségek is tulajdonképpen ugyanolyan esendőek, mint mi, egyszerű emberek."

A múzeumigazgató egy további esetet is megemlített, amihez korabeli újságcikket is csatolt. Még a monarchia idejében egy alkalommal hihetetlen nagy verekedés volt Zselízen, még a regionális sajtó is tudósított róla. Ennek nyomán is kezdett kialakulni egy társadalmi vita egy itteni csendőrörs kialakításáról, hiszen akkoriban Zselízen nem volt, a környéken csupán Nagysallóban és Oroszkán volt. Végül a helyi és a településen átvonuló cigányok közti verekedés is hozzájárult ahhoz, hogy két évvel később Zselízen is megalapítsák a csendőrőrsöt. De hogy is történt mindez?

Egy cikk a Bars közművelődési és társadalmi, vasárnap reggelenként megjelenő hetilap, Bars vármegye hivatalos közlönyének 1902. június 22-i számából.

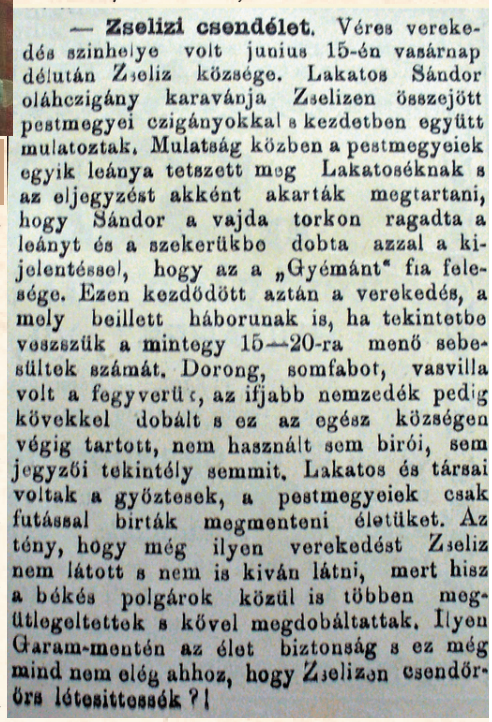
— **Zselizi csendélet.** Véres verekedés szinhelye volt junius 15-én vasárnap délután Zseliz községe. Lakatos Sándor oláhczigány karavánja Zselizen összejött pestmegyei czigányokkal s kezdetben együtt mulatoztak. Mulatság közben a pestmegyeiek egyik leánya tetszett meg Lakatoséknak s az eljegyzést akként akarták megtartani, hogy Sándor a vajda torkon ragadta a leányt és a szekerükbe dobta azzal a kijelentéssel, hogy az a „Gyémánt" fia feleségé. Ezen kezdődött aztán a verekedés, a mely beillett háborunak is, ha tekintetbe veszszük a mintegy 15—20-ra menő sebesültek számát. Dorong, somfabot, vasvilla volt a fegyverü c, az ifjabb nemzedék pedig kövekkel dobált s ez az egész községen végig tartott, nem használt sem birói, sem jegyzői tekintély semmit. Lakatos és társai voltak a győztesek, a pestmegyeiek csak futással birták megmenteni életüket. Az tény, hogy még ilyen verekedést Zseliz nem látott s nem is kiván látni, mert hisz a békés polgárok közül is többen megütlegeltettek s kővel megdobáltattak. Ilyen Garam-mentén az élet biztonság s ez még mind nem elég ahhoz, hogy Zselizen csendőrörs létesittessék ?!

→8

Zselízről a világírnévig

A világhírű torta ízvilága, valamint a Bécs szívében álló szálloda eleganciája több mint másfél évszázada hirdeti a Sacher nevet. A nevet, amely napjainkban már mindenki számára ismerősen cseng. A Sacher-család nemzetközi renoméjához vezető út városunkon keresztül vezetett, sőt, ha Eduárdot nézzük, akkor valójában innen indult.

Mi az összefüggés egy osztrák szakács által megalkotott édesség és a városunk között? Ennek megismeréséhez vissza kell lapoznunk a történelemben. A történet a

19. század első felébe, Bécsbe röpít minket, ahol a napóleoni háborúktól fellélegző Habsburg Monarchia dicső, romantikus korszakát élte. A közismert legenda szerint 1832-ben az ifjú szakácsinas, Franz Sacher, Metternich herceg bécsi konyhájában alkotta meg napjaink egyik legkedveltebb tortájának ősét. A történet hitelessége a múlt homályába vész, azt azonban tudjuk, hogy a feltörekvő fiatalember, immár séfként, az Esterházyak szolgálatába szegődött. Itt keveredett konyhai románcba a szintén ott szolgáló Veininger Rózival. Szerelmük magja termékeny talajra hullott, ezért a fiatal pár gyorsan egybekelt.[1] Hősünk, immáron ifjú apaként[2], 1841-ben elfogadta gróf Esterházy János Károly özvegyének, Festetics Rózának konyhafőnöki megbízását. Róza grófnő és kísérete a zord teleket Pozsony városában, a meleg nyári hónapokat pedig a gyönyörű angolkerttel övezett zselízi Esterházy-kastélyban töltötte. A grófnői udvartartással együtt érkezett városunkba Franz Sacher is. A séfet és családját a kastély közvetlen szomszédságában álló uradalmi házban helyezték el, melyet a grófi család később Sacherhausnak nevezett el.[3]

A zselízi uradalom erdeinek gazdag vadállománya kiváló lehetőséget biztosított a főúri vadászatok számára. A népes Esterházy család tagjai mellett előszeretettel látogattak ide a grófi famíliával rokon Erdődy, Zichy, Apponyi családok tagjai is. Gyakori vendég volt Róza grófnő veje, id. gróf Breuner-Enckervoirth Ágost is, aki valódi nagyvilági ínyencként kóstolta Sacher ételkülönlegességeit.[4] Tudniillik, Franz nemcsak cukrász, hanem a szakácsmesterség minden fortélyát ismerő „sztárséf" is volt. A zselízi tartózkodáshoz köthető a család újabb örvendetes eseménye is – 1843. február 8-án itt látta meg a napvilágot Franz és Rózi másodszülött fia, a később világhírnévre szert tett hoteliér, Eduárd.[5] Városunk elhagyása után Sacherék útja Pozsonyon keresztül Pestre, majd Bécsbe vezetett. A császárvárosban

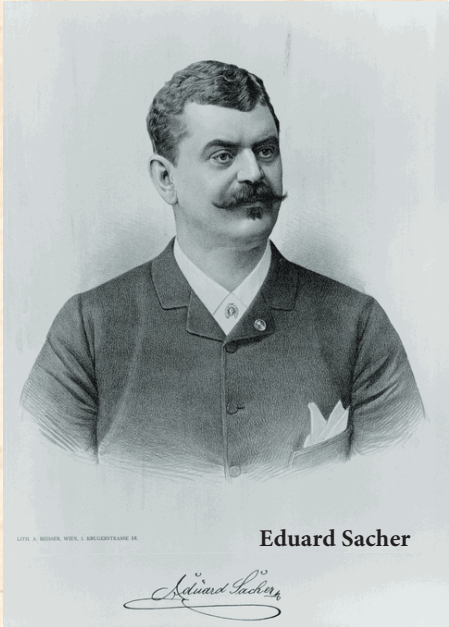

A Sacher Ház az 1930-as években

Eduárd öntötte végső formába apja tortaötletét, megteremtve ezzel a Sacher-torta máig tartó sikertörténetét. A sütemény

→8

A fiatal Róza...

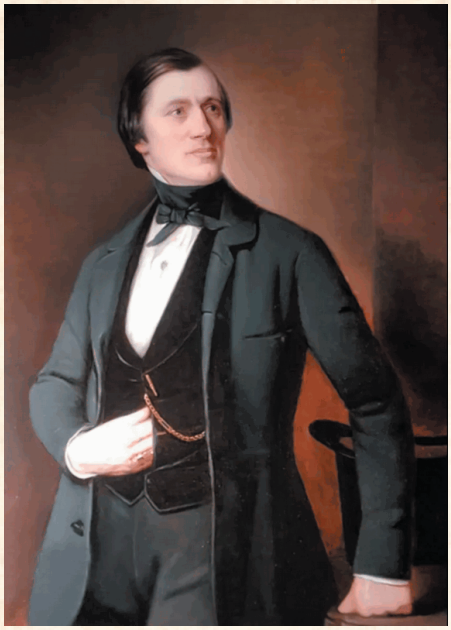

...és a fiatal Franz

[1] A pár esküvőjére 1840. október 6-án a bécsi Margaretener Kirchében került sor.

[2] A házasságot követő évben, 1841. január 23-án Bécsben megszületett első gyermekük, ifj. Franz Sacher.

[3] Sacher Ház a jelenlegi Csemadok-ház, vagy ún. Magyar Ház.

[4] Zselízi tartózkodásának bizonyítéka az a két „bevásárlócédula" is, amit a szerző a zselízi uradalom hagyatékában talált. Sajnos a torta titkos receptje nem szerepel rajtuk, mindössze néhány darab asparagust és sót kérő feljegyzést tartalmaznak. Sacher céduláján Kherndl Mátyás, uradalmi intéző aláírása is szerepel.

[5] Születésének állít emléket a házban napjainkban is megtekinthető márványtábla is.

Zselíz 750

Zselíz 750. születésnapja – 1274-ből származik első írásos emléke

Az Esztergomi Káptalan (püspökség mellett működő egyházi hivatal, mint hiteles hely) 1274-ből származó birtokfelosztó oklevelében szerepel Zselíz első írásos emléke *Selyz* alakban. Püspöki Nagy Péter a város történelméről írt könyve szerint az 1274. június 24-i dátummal keltezett oklevél a települést két részre osztotta a „*Zselizi*" család tagjai között északi és déli tagolásban. A határvonal a templom előtt haladt, ami közös kegyúrságban maradt. A déli rész Szőke (Syke) ispán és testvéreinek birtoka lett, az északit pedig még ugyanabban az évben – szeptember 15-én – egy másik oklevélben rögzítve tovább osztottak Lampert ispán és Bény (Been) ispán között. A leírásban egy templom, malom és kőhíd van említve. Ha hihetünk a hagyománynak, akkor a *Zselízi* család Bény nemzetségének igen tekintélyes felmenője is volt Atha nádor révén, aki 1081 táján Magyarország országnádori tisztségét is viselte.

Az Esztergomi Káptalan birtokfelosztó oklevele 1274-ből

Garammikoláról és Szódóról – amelyek természetesen korábban önálló települést alkottak, ma már Zselíz városrészei – ugyanakkor korábbi (1075 és 1156) írásos emlékek maradtak fenn, ez viszont nem jelenti azt, hogy korábban is keletkeztek, pusztán, hogy ekkortól datálódnak a településekről dokumentummal alátámasztott írásos emlékek.

Zselíz keletkezése minden bizonnyal sokkal korábbra nyúlik vissza. A régészeti feltárások bebizonyították, hogy már az őskorban lakott helynek számított, melynek újkőkorszaki leleteiről a vonaldíszes kerámia kultúrája külön csoportját (*zselízi kultúra*) nevezték el.

Ezeken kívül a hévmagyarádi kultúra településének maradványai is előkerültek. Bronzkori, hallstatti és La Tène-kori, illetve a 2—3. századból germán település nyomait is feltárták. Zselíz területén olyan nyomokra is bukkantak, amelyek római katonai táborok jelenlétére utalnak. Ezek a Római Birodalom északi terjeszkedését dokumentálják. Valószínű, hogy Kr. e. 173 tájékán valahol ezen a területen táborozott Marcus Aurelius római császár, amikor az úgynevezett limes határsávját védték az itt élő kvádokkal szemben. Itt írta meg első irodalmi jelentőségű művét, ami az *Elmélkedéseim* címet viseli (Ta eis hauetom). A mű bár egyáltalán nem foglalkozik a vidékkel, csupán a végén tesz benne szerzője egy megjegyzést, mi szerint a „*Írodott a Kvádok földjén, a Garam mentén.*"

Püspöki Nagy Péter szerint Zselíz neve a sil/sün → silis/sünös névből származik, tehát a terület sündisznókban, illetve átvitt értelemben tüskés, tövises növényekben gazdag terület lehetett. Urbán György a Zselízi Gimnázium ikonikus tanára, helytörténész szerint viszont nem zárható ki, hogy a ziliz (vadmályva) nevéből ered. Azt mindenesetre valamennyi történész és a szakirodalom is elveti, hogy a szláv železo szóból származna városunk neve.

Püspöki Nagy kutatási nyomán a település helynevének eredetét legkésőbb a X. század második negyedére, 930—950 közé datálja. Különböző középkori korabeli forrásokban, dokumentumokban 1274-ben *Selyz*, 1293-ban *Selez*, 1307-ben *Zelyz*, 1311-ben *Zeleyz* néven fordul elő. Későbbi korokban *Ziliz, Zeliz, Zeléz, Zsellész* és *Zseliz* névalakok jelennek meg.

A gótikus templom alapjai 11. századiak, de minden bizonnyal a templom 1380 körül kerülhetett a ma ismert (II. világháború előtti) alakjába, amit Becsei Vesszős György lovag, Anjou Nagy Lajos király bizalmi körének katonája, illetve lánya, Margit fejezhetett be. Erre utalnak az akkori korból származó, felbecsülhetetlen értékű freskók is. A templom Becsei Vesszős György nyughelye is egyben.

Garam-Zseliz. (Barsmegyében.) — Greguss J. rajza.

→8

ZSELÍZ VÁROS EMLÉKNAPJA

2024. MÁJUS 24-25.

ZELIZ KÖZSÉG ELSŐ ÍRÁSOS EMLÍTÉSÉNEK 750. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

PÉNTEK

SZEKERES ADRIEN
20:00

DYNASTIA
21:30-23:30

KASTÉLY MELLETTI SZÍNPAD

SZOMBAT

GYEREKNAP	OZ ŽELIEZOVČAN	/ park	9:00-13:00
KULTÚRÁLIS GASZTRO UDVAR	CSEMADOK	/ Sacher-ház	9:30-18:00
KINCSŐ	TISZTA FORRÁS	/ színpad	10:00-12:00
KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA	ADRIAN FERDA	/ kastély	14:30
LEA ACSAIOVÁ	CASTELLUM ZELIZ	/ kastély	15:00
DUNAKANYAR VONÓSNÉGYES KONCERT	CASTELLUM ZELIZ	/ kastély	16:00
FRANZ SCHUBERT VEGYESKAR	ZSELÍZI HANGOK POLGÁRI TÁRSULÁS	/ színpad	16:45
ŐSZIRÓZSÁK	ZO JDS	/ színpad	17:10
VRBOVIANKA	MO MATICA SLOVENSKÁ	/ színpad	17:40
FRANZ SCHUBERT MŰVÉSZETI ALAPISKOLA		/ színpad	18:00

SZOMBAT

MAJSELF
19:30

DOMINIKA MIRGOVÁ
20:40

SZOMBAT

SZOMBAT

KARTHAGO
22:00

KASTÉLY MELLETTI SZÍNPAD

ZSELÍZI HÍRMONDÓ

93701@pobox.sk

Városi újság

2024/5-6, május-június, XXV. évfolyam

ára: ingyenes

Garammikoláról és Szódóról – amelyek természetesen korábban önálló települést alkottak, ma már Zselíz városrészei – ugyanakkor korábbi (1075 és 1156) írásos emlékek maradtak fenn, ez viszont nem jelenti azt, hogy korábban is keletkeztek, pusztán, hogy ekkortól datálódnak a településekről dokumentummal alátámasztott írásos emlékek.

(*Bővebben a 3. old.*)

...több az első...

Áprilisban tartották a leendő első osztályosok beiratkozását. A beiratkozási számok mind a Béke utcai szlovák nyelvű alapiskolában, mind a Komenský utcai magyar tanítási nyelvű alapiskolában azt jelzik, hogy a tavalyihoz állapothoz képest idén szeptemberben több első osztályos gyermek kezdi meg az iskolalátogatást.

11

...sporttámogatások...

...A város az elmúlt években 215 ezer eurót fordított beruházásra a sportkomplexumba. Ha mindezt összeadjuk, és hozzáadunk további, viszonylag kisebb összegeket is, például a 2016 és 2019 közötti évek dotációit és adósság-elszámolást, akkor azt látjuk, hogy a város az elmúlt 9 évben 403 165 eurót költött a sportra..

13

Zselíz 750

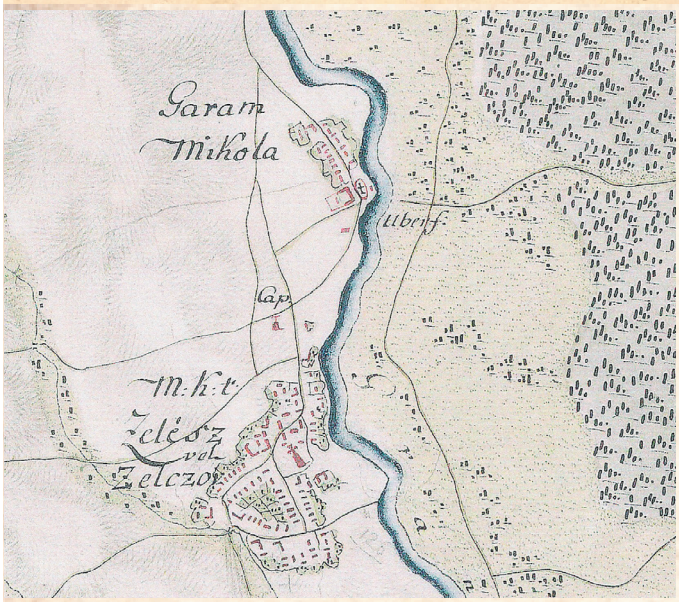

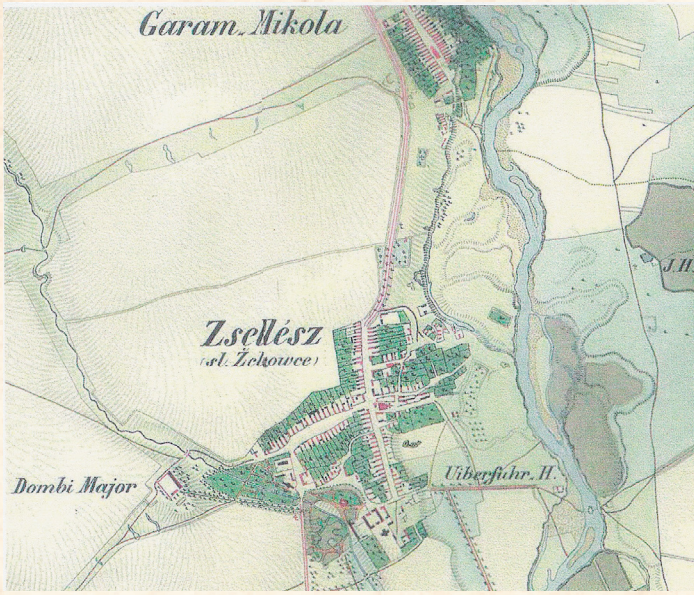

Tisztelt Olvasó!

Zselíz első írásos említése egy 1274-ből származó birtokfelosztó oklevelében szerepel. Városunk tehát idén ünnepli első említésének 750. évfordulóját. Az elmúlt évszázadok során egyaránt átment nehéz megpróbáltatásokon és nemes, felemelő történelmi pillanatokon, amelyek alakították elődeinket, és ezáltal közvetett módon bennünket is. A zselízi történelem számos mozzanatára joggal vagyunk büszkék. Azonban azt sem feledjük el, hogy tetteinkkel mi is történelmet írunk. Ha hálásak leszünk azért, ami megadatott nekünk, tiszteljük azokat, akik munkálkodnak a jobb jövőért, és különbséget tudunk tenni adottság és erőfeszítés között, a történelem megjutalmaz bennünket. Tegyünk meg mindent azért, hogy korunkat alkotó és virágzó szakaszként emlegessék majd!

Önkormányzatunk május 24-én és 25-én emlékezik meg a jubileumról, ezért ez alkalomból lapunk bővített, nagy terjedelemben történelmi témákkal foglalkozó májusi-júniusi összevont számát mindannyian ingyenesen kapják postaládájukba. Élvezetes olvasást kívánunk!

Levicky László, főszerkesztő